

31.6.22 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

జున్నవట్టణము 1923 వ సం॥ మే నెల 15-న తేది మంగళవారము
దశిరోగ్ధారి నామ సంవత్సరము, శైశాఖమాస బహుళ అమావాస్య 3౦.

No. 38

సంచిక 3౮

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమోదినిగల మాయమంగళము. పక్షులు మందులవలన మోసముగలుగను. మంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను పిల్ల

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

గ్యారంటీ!

చొక్కపు సీమ వెండికి, సవరముబంగారుకు

గ్యారంటీ!!

గ్యారంటీ!!!

వెండి, బంగారునగలు కావలసినప్పుడు

మమ్ములను మరువకుడు

బ్రహ్మలు, దువ్వెనలు, వట్టుగుండీలు, కఫ్ గుండీలు, గడియారముగొలుసులు, చుట్టగొలుసులు, పట్టెగొలుసులు, సేమియాగొలుసులు, అత్తికాయగొలుసులు, గజ్జల పట్టెడలు, మిరియాలగొలుసు, బొమ్మకొలుపుసామానులు మొదలగునవి అన్నికొల తలలోను అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు నెం. 25 చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు. (3)

భృంగములకత్తెలము

డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. అండ్ సి. ఎం. గారి పోషణక్రింద,

మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన బొషధములకు ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి లిమిటెడ్ వారి వలన తయారుచేయబడినది.

అత్యుష్ణము

తలనొప్పి, నేత్రవ్యాధులు, మెదడు పరిశ్రమ, అమితముగా పనిచేయునట్టివారు, మున్నగువారికి చాలమంచిది.

అభ్యంగమునకు, సాధారణముగా ప్రతిరోజు తలకు తప్పక ఉపయోగించుట మంచిది.

ఈదిగువ స్థలములందు క్రయమునకు దొరకును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి లిమిటెడ్

185, మాంటూ రోడ్ మద్రాసు.

మరియు అన్ని ఏజన్సీలవద్దను, బ్రాంచీలలోను దొరకును.

కావలసినవారికి కేటలాగు ప్రచురితముగా పంపబడును.

4 అవున్సుల బుడ్డి వెల రూ 1-0-0. ఒక పౌండు రూ 3-0-0.

ఏజెంట్లు నమ్మకముగా పనిచేయువారలు కావలయును.

వివరములు పై చిరునామాకు వ్రాసి పొందవచ్చును.

ఏవిధమైన వ్యాధికెనను ఫలహాకారకు వాసినచో తగు శ్రద్ధతో ఆలోచించి జవాబు పంపబడును.

కొబ్బరతోటలు
వరిపంటభూములు ఏలము

యిస్కాల్ మెంటుదారుడగు కోటి సాంబశివరావునకు సంబంధించిన గోదావరిజిల్లా గాజపేట తాలూకా కొత్తపేట సబ్ డివిజన్లో డిస్ట్రిక్టు యిసుకల్పాడి గ్రామం యిశాం-164/5, 167/1 సర్వే నెంబర్లలో అలాగ నుమారు 685 కొబ్బర చెట్లున్న 17 ఏకరాలు 68 నెంట్ల భూములున్న 164/2, 174/3, 161/2 ఏ, 161/2 బి, 174/1 & 173-సర్వే నెంబర్లలో అలాగయుండు 15 ఏకరాలు 68 నెంట్ల వరిపంట భూములున్న అఫీషియల్ అరైనిగారి ప్రత్యేకప్రకారము ఆమలాపూరు ట్రావల్స్ బంగారాలో 1928-వ సం॥ మే నెల 23-న తేది బుధ వారము 8 గంటలకు మెసర్స్ డాడక శంకెనవారివల్ల యేల ము చేయబడును.

మహాకాళిభస్మము

డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0

గాలితగిలి చెడిపోవడం, గాజుడబ్బీలో వుంచబడి యున్నది. కొంచెము భస్మము నీళ్లతో చిక్కగాకలిపి వెంట్రుకలకు దుర్బల్యమురాచి యెండవచ్చిన యెడల చెండు నిమగ్నములలో ఆది పుటపుట రాలిపోవును. చర్మమునకు నలుపుగాని మరియే చెడుగాని కల్దు.

రాయల్ పండ్లపాడి

డబ్బీ 3 అ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0

పండ్లను మత్స్యమువలె తెల్ల గాచేసి చిక్కిన గట్టిపరచును. తీపు, రక్తము, దుర్వాసనపోగొట్టును.

చుండులైలము

సీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు

నువాసన నూనెలవల్ల తలలో చుండు పోనివారికి ఇది చాలా ప్రశస్తమైనది. దీనిని అయిదారు దినములు ఉపయోగించినచో చుండు నిర్మూలముగా నశించును.

విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు

ಎ. ೧. ಎ. ಅರಸೀಕೆ, ಅಯ್ಯಾ ರೈತನಮಾಚರಿ, ಪರಿಣಾಮ, ನೆಲೆನಿಲಿ.

చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము

పరీక్షా ఫలితములు

బి. ఏ. ఆనర్స్, బ్రాంచి ర.

మొట్టమొదటి మార్గ ప్రైన్స్

(2) తరగతి: 58, 54, 56, 60, 61.

(3) తరగతి: 49, 50, 51, 52, 55, 57, 58, 59, 62.

బ్రాంచి ర. సంస్కృతభాషా, వాఙ్మయము

(1) తరగతి 105.

(2) తరగతి 108, 101.

(3) తరగతి 106, 107.

యం. ఏ. డిగ్రీ పరీక్ష

బ్రాంచి (2) మొట్టమొదటి మార్గ ప్రైన్స్.

1 తరగతి: 6

2 తరగతి: 10

ఇంజనీరింగ్ ప్రభుత్వ పరీక్ష

5, 11, 12, 15, 19, 22, 26, 29, 31, 42, 43, 44, 49, 51, 55, 61, 66, 67, 69, 70, 77, 84, 85.

బి. ఇ. డిగ్రీ పరీక్ష

సి వి లు బ్రాంచి

2, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20.

మె కా ని క లు బ్రాంచి

21, 27, 32, 34, 36, 38.

విద్యాంగమంత్రి ప్రయత్నములు

ప్రాథమిక విద్య

ఉత్తమమండలము, మే 15:—విద్యాంగమంత్రిగారు గా. పాత్రోగారు, ప్రాథమికవిద్యయం దనుభవజ్ఞులను సేవమున ఆహ్వానించెను. కొంతకాలములో తేజవం దన్న ప్రజాకమలందును ప్రాథమికవిద్యను వ్యాపింపజేయుట కవసరమగు విధానమును గురించి ఆ సమావేశమున చర్చింపబడును. ఇందుకు అవసరమగు మొరారాజుమహా, అవసరమగు పాఠశాలసంఖ్యను విద్యాంగమంత్రి తయారుజేసెను. విద్యా భ్యాసమునకు తగిన కయ్యుగలవా శెంతమంది యున్నదియు, ఎంతవ్యక్తులనుగడియు అన్నియు అంచనావేయబడెను. ఈమె మొరారాజుమహా రాజోపు సమావేశమువారు చర్చించినతరువాత నది ప్రభుత్వమువారి విద్యావిధానముగ ప్రకటింపబడును. చట్టములందు నిష్పాద్యపారంభించివిద్య యుండవలెనని విద్యాంగమంత్రి అభిప్రాయము. ఇంతవరకే 14 మందినిపాఠశాల తీర్చిదిద్దినవలెననిచెను. విద్యాంగమంత్రి మొరారాజుమహాను దీనిని గూడ జేర్చెను.

ఎక్స్ ప్రెజు పరిపాలన

ఎక్స్ ప్రెజుకు సంబంధించిన కృతకారముల చర్చించుటకు గాన ఎక్స్ ప్రెజు ఆక్షెస్రీ సమావేశము నీనెల 29న తేదీ విరాటమైసెను. తమకు అభిప్రాయములను తెలుప'లసినవని రాప్రయమందు 250 మంది పెద్దవనువ్యులకు జాబులను వ్రాసెను. ఈచర్చలు ముగిసినతరువాత విద్యాంగమంత్రి ప్రభుత్వమువారి ఎక్స్ ప్రెజువిధానమును ప్రకటింపెను.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

నూతనవై సుచాస్యలరు - కార్యక్రమము

ఉత్తమమండలము మే 14:—నూతన విశ్వవిద్యాలయము చట్టము క్రింద మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయమునందు వైసుభాస్యలరుగ చేరెందు శాస్త్రకు మెన్షయిలుగారు చెనుకుం త త్వర ములవరకు నియమింపబడిరి. వీరు మద్రాసు క్రైస్తవశాఖల ప్రధానోపాధ్యాయులనుండి రాజీనామా కొరకు ఈనెల 21వ తేదీన చార్జివుచ్చొనును. వీరు మూడునెలలలోగా వివిధసంస్థలకు ఒక్కోచో చేర్చి కృతకారముల చక్కబరిచి ఆగస్టు మాసమునందీ నూతనవిశ్వవిద్యాలయము వనిని ప్రారంభించునట్లు వర్ణించెను. ఈలోగా, ప్రాతిపదికము క్రింద వైసుచాస్యలరు సిండికేటులకున్న అధికారముల నన్నిటిని వీరు చెలాయించెదరు. నూతన విద్యము నుపరించి నియంతుల తేర్పాటు జే యుటకు గా ను వివిధ గ్రామంత్రి, వైసుభాస్యలరు సహాయార్థ మొకసలకా సంఘము నేర్పాటుజేయును.

వ్యభిచార నేరము.

ఎన్నూరు పోలీసుకోర్టు

నిన్న సాంకేతికము మరల 'డిసిల్వ్యా' యూరోపియను కింగువై వ్యభిచారముక్రింద తప్పింపనేరము విచారించుటచేను. ఈకేసువిగరము లిదివరలో ప్రయంపబడుచునే యుండెను.

డిసిల్వ్యాను ఫిర్యాదిన ఎతిరాజుగారు క్రాంతిపరీక్షతయగా తనమెండ్రెనుయమున తనతండ్రి తల్లిరాజేవనియు, తానుకు తన వాల్లను తోనుకాకాభివృద్ధిలగుటను, భార్యయు ఆమెకేరపు వారలును ఇంగ్లాండువచ్చికి సంబంధించినవారగుటను, తోనుకాకాభివృద్ధి చచ్చివెనుపు పెండ్లికి ఇల్లెండ్రెయ్యలేదని తెల్పెను. వారు రాజపోవుటచేత ఆయనభార్య ప్రభువరత్యుక్తర మైకేరకం ఇంటికి వాసెను. ఆయన యొక్కతన భార్యను కొట్టెను. ఆమెసామెట్లెట్లో అధికారముకావలెననికేరతను పెండ్లియైన పిదప కొన్ని అభిప్రాయభేదములున్నవగుటచేత. కాని అందు కలన ఇంటిలో నుభుమున కెట్టిభంగమును కలగలేదు. ఆయన కన్ని సార్లు కొనుమరుచ్చి భార్యను ఒంటికి విడచివెట్టిరి యనుగగా ఒకటిరెండుసార్లుమాత్రము అట్లుచరిగె ననియు ఎక్కడుగాని భార్యను కొట్టలేదనియు ఆయన తెల్పెను. ప్రతివూరి యు ఆమెయే వెలి ఆయనను తీసుకవచ్చుచుండెను. క్రిందటి మాన్సిలో ఆయన భార్యఆయన కొకబాలు వ్రాయుచు అతిథమున నుండుటకు నిలువదనిని వ్రాసెను. ఆమెయెవనెమిథూరములు చేసితిని ఆయననికను అడిగిపిదప మిసెన్. డిసిల్వ్యా బొంబాయిలో అపరేమను చేయుచుకొనె ననియు అందు కలన సంయోగమునకు వీలు లేకపోయె ననియు మెడికలు సర్టిఫికేటు వాళ్లు చేయబడెను. ఈఫిర్యాదు జేయుటలో ను క్లెక జేచునియు, మరల భార్యను స్వీకరించెదవానిని యనుగగా, ఆయన మిత్తీకుకొనవలెనని యుక్తేరమనియు, మరల స్వీకరించు నుక్తేరమ లేదనియు ఆయన తెల్పెను.

డి. సిల్వ్యా భార్యను మరల కొట్టసాక్షిగ కరిగింపగా ఆమె ఆయనచేరులలో చాలకష్టముల బడితి ననియు, తంతు సునర్పరములక్రింద విదాతులకు ప్రయత్నించితి ననియు, తనన కారణములు లేకపోవుటచే మానివేసితి ననియు, భర్తతో సంయోగమెప్పుడు నుండలేదనియు తెల్పెను. స్మిత్తుగారు ఆమె యాకష్టములను బండుగులకల చెబువలెనని యనుగ, ఇప్పుడు లేకపోయెనని చెప్పెను. విదాతులకొనను లాయర్లతో నేల విచారించలేదని యనుగ తగినకారణములు లేవండెనని తెల్పెను.

అంతటవ్యాయమాత్రి నిందితుడు ఫిర్యాదిభార్యతో వ్యభిచారము గావించినటుల చార్జి జేసెను. నిందితుడు నేరముదగానని వాదించెను.

నేను మరల 21 వ తేదీని విచారణకు వాయిదావేయబడెను.

వక్తావిషయ బ్రాహ్మణేతర

ప్రచారక మహాసంఘము

ద్వితీయ సమావేశము

సాంఘిక రాజకీయ విద్యాప్రబోధాధికారి నివిధముల కల్పింపజేసె. పరిష్కారార్థము నుద్దేశకార మునందుట కను మూలదాయకము లగు నువిధానముల చర్చించునట్లుచేను. వక్తా విషయములకు బ్రాహ్మణేతర ప్రచారక సంఘ ద్వితీయ సమావేశ మే నెల 25వ తేదీ కనివారము, 27వ తేదీ ఆదివారముల ప్రాంతకృతములలో జరుపునట్లు తీర్మానింపబడినది.

మ.రా.రా.శ్రీ వివాక్ బహదూర్. గవర్. సి. త్యాగరాజశ్రేష్ఠి. బి. ఏ. ఎమ్. ఎల్. సి. గారు సభాసమావేశ మొనరింతురు.

మ.రా.రా.శ్రీ. సి. ఆర్. ఇద్ది ఎమ్. ఏ. ఎఫ్. ఎమ్. యు., ఎమ్. ఎల్. సి గార్యక్తులకు వసించెదరు.

సంఘాధిపాదు లగు జే. ఎల్. రామచంద్ర గా కా వ్యవసరమువ్యవహారముచేయెను.

చెన్నపురి, 12.5.23. } టి. వి. నుబ్రహ్మణ్యం
జే. ఎస్. కట్టెన్సన్
కార్యదర్శులు.

మంగళాక్షియసభ - ఒకనవకల :—గానమువారు సభకు విడిచిపోవుటకు పూర్వము సభగా 127 మంది సభ్యులుండిరిగాని 187 మందిగాను. 187 అని సారథాటుగా నిన్నటిప్రతికలో ముద్రింపబడినది.

ప్రవిశరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ

అవసర కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపవసరము లేదు

ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలెను

ఈనెల 14 వ తేదీని తిరుచూపూర్లలో నిసభ జరిగినది. 12 మండలముల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ఇటీవల స్వరాజ్యవక్త వాయటము చేసిన ప్రకటనలను బట్టిమాడ అవసర కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానమునకు తెలుగునక్షమలవారును బహులగు కరకాళము కనబడెనుగాన అవసరకాంగ్రెసు మహాసభను జరుపుట నవసరమను తీర్మాన మేకగ్రీకుముగా వామొందింపబడెను. స్వరాజ్యవక్తయగు వట్టుడియ కడప జేరు గాన కాంగ్రెసు పతమువారు కొంత కడపలొనబడునగా లేక కానన సభలకందరును వెళ్లవచ్చునట్లు తీర్మానింపబడెనగా అను నియమునుగూర్చి అట్లేమియు జేయనూడదని ఎకగ్రీకుముగా తీర్మానింపబడెను.

కాననసభా సమావేశరణమున ప్రభుత్వము నిలువదగు నను తీర్మానమునుగూర్చి కొంతచర్చ జరిగినది. ఓట్లువుచ్చుకొనిరి. నిలువనూడదనియే మెచ్చుచుండి ఓట్లనిచ్చిరి.

వ్యక్తికాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలెనను తీర్మాన మేకగ్రీకుముగా వామొందింపబడెను. ఒకరుమార్గమే ప్రతి మాటయ.

ఉచ్చవచ్చు, స్వరాజ్యవక్తకాము, 144 కక్షకు ఉత్తరపుట, తీక్ర మద్దెనిరసన ప్రచారము, మున్నగువానిలో చేసిన సూచియైనగాని విభింభజనునగాని సాక్షికంక్రమకాదముగాని వ్యక్తి కాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవచ్చును. భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరిగిన పిమ్మట నొక ఉత్తరసంఘము వా తీవ్రదత్తిని నిర్ణయింపవలెను. భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు వ్యక్తి కాసనోల్లంఘనమున కంగీకరింపక పోయినను అట్టి అధికార మిదివరకే యారాష్ట్రీయసంఘమునకు కలదుగాన దాని ననుసరించి వీరు కాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలెను. అను తీర్మానముగూడ వామొందింపబడెను. (తండ్రివార్లు)

శ్రీప్రకాశగారు కాననసభల నిరసించిరి

ప్రజల కళిలోతొనామున కలిగియుండెడియు, నిరంధ్రోద్యోగులను సంభింప జేయునట్టియు విధానమును స్వరాజ్యవక్తయవారు నిర్ణయించెదరని ఆశించి నేను మొదట వారితో చేరితినిగాని వారిపుడు నిర్ణయించిన విధానమునకు నే నంగీకరింపజాలను. దాను, తెలంగాణాద్వి నిర్ణయించిన ప్రకారము కాననసభలకు వెళ్లుటకలన ప్రయోజనము లేదు. అసహాయదారులు ఎన్నికలకు నిలువరలెను ఎన్నుకొనవలసినవ్యుట కాననసభలకు వెళ్లనూడదు. వారటుల చేసినచో నిరంధ్రోద్యోగులు నిర్వహించుదురు. ఆరేతిగా లొంగుచుటుట వచ్చెదరు. ఇప్పుడు స్వరాజ్యవక్తయవారి విధానమిదిగాను గాన నే నిందుల కంగీకరింపజాలనని శ్రీప్రకాశగారు (కాననసభకునందరి అజప్రతికా సుపాదకుడు) నిన్నటి (14 వ తేదీ) పత్రికలో ప్రకటించెను. (వ్యరాజ్య)

బెంగుళూర్ వార్తలు

కే. రామస్వామి అయ్యంగర్. బి. యే. బి. యేర్. విమోగాజ్జుజ్జి మొదలు చిక్ కొత్త 25వ జడ్జిగాజ్జిర్ వ్రాశాకొగారి స్థానేయింపబడిరి. కామరావుగారు జి. అయ్యంగారి స్థానే నియమింపబడిరి.

బండిపోటువొంగలకు శిక్ష

తిరువళ్ళూరి ఆస్తివైటుండ్రోగారు 18వ జనెరువారికొత్త బ్రహ్మణేత్రగ్రామమున నొకసామంతునిని కొంటె ఇంటిలోనివారిని వాధించి. ఒక శ్రీ వైపుండుగొడి, 100 రూపాయల పాత్రు నడవరించిన బండిగొలు దొంగలగురుల ఒక్కొక్కరికి 2 సంవత్సరములు కఠింకీయము, నాయుకుకట్టెరకు 4 నెలల కఠింకీయము విధించిరి.

శ్రీనియాభారతీయులు - పూనాలో సహవాసము

పూనాలో వక్కాను చక్కభవనమున 18వ తేదీ సాయం కాలము బి. ఆర్. గుప్త (ఎ. ఎల్. సి) గారి అభ్యుత్తరీకర విహారమునకు జరిగి తి. కమరాభా తిరుల సహవాస యా జేకమునకువచ్చిన డి. వి. శేఖరులు సభలో నున్నవారైరి. 1920 నా యుడియా దొంగనమువారు వ్రాసిన తేఖ్లాని నియముల ననుసరించి సరివెప్పరము జరుగవలెనని జేకాయుగారు వ్రాసిరి. (ప్రతేను)

భారత కాంగ్రెసు నాయకుల సంచారము

మధురలో రాజగోపాలాచారిగారు శాసనసభలను బహిష్కరించవలెనని ఉపన్యసించిరి

రాజగోపాలాచారి, జేతనాను, యగ్నాటియ్య, మద్రాసు జ్యూరిస్టు వాయనాథు గార్లు 12 వ తేదీన త్రివేణిమునది మధురకు వచ్చిరి. జేతనాను వారికి ఘనముగా స్వాగత మిచ్చి బిడెను. గొప్ప ఊరేగింపుతో వారిని నేటి కేంద్రముగారి బండ్లలో గొనిపోయిరి. సాయంకాలము కలం టీయల సభ జరిగినది. అచార్య-జేతనానుగార్లుభాషించిరి. కలం టీయల ప్రభాణములను విధులనుగూర్చి వాదనలు జరిగిరి. కాంగ్రెస్సభ్యులను మొండిచి చెరసాలల కేసుకు సంబంధించి యాడుగ చాలమంది జేతుల నెత్తిరి. పిమ్మట జాతీయపాఠశాలను మంచి కృష్ణారావు చెరువువద్ద జరిగిన గొప్ప బహిరంగ సభకు వెళ్లిరి. జేతనానుగారికి కాంగ్రెసువాదుల హిందీపరి మార్పిణిగాను సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. ఏ వైద్యసాధ్యుడుగారు తిలకునిధి కమిటీను 2500 రూపాయలను జేతనానుగారి కొనుగోరి. 12 వ తేదీ వరకు మధురలో 10 వేల రూపాయలు కలం టీయలను అడవులో తెలుపబడిన.

ఆచారీగారు

మహాత్ముడిపుడు చెజనాలలానన్నాడు గాన మహాత్ముని పుత్రుడగు జేతనానుగారిని మిక్కిలిమునుకు తోడ్కొని వచ్చిరి. కాంతిమహాత్ముడు కారాగృహమున కవయునుండ మహాత్ముని పట్టుములను మన యిందల్లో నుంచుకొని మన మొరకాల మిటులు మహాత్ముని కారాగృహమున నుంచుటయో కేసు గ్రహించబడునన్నాను. మహాత్ముని మనము గ్రహించి సంకయముల కన్నీటిని కలుపుకొని జేతనానుగారి కు చేసినగాని మహాత్ముడు తెలిసిరాదు. తిలకు స్వరాజ్యసభికి భనము జేతులలో మిక్కిలి ముగ్రహము కనిపించినందుకు కాల సంతసించుచు న్నాను. మిక్కిలిమునుకు ఉద్యమము కలకలములు జరుగి యే నిదర్శనము. జేతనానుగారు మహాత్మునిని కొందరిని, అది కేసులను పారబాటు గాంధీమహాత్మునివలె ఏమాయుటకును కదిపింపబడుటకు నిశ్చయము "నీవు నాకుకల్యమును కదిపివేయుము" అని ఒక ప్రతీక కన్నీటిచేరి ప్రాసించి "కేసులకు సంబంధముగా నున్నాను. 25 వేల రూపాయలను 50 వేలమంది కలం టీయలను చేర్చుననని కాంగ్రెసు మహాసభ వారు నిర్ణయించిరి. జానని మనము తెరవేసాలకపోతిమి. చాలమంది నాయకు లీవిధానమున కంగీకరింపక విడిపోయిరి. ప్రజలు భనమును జనమును సమకూర్చక పోయినతో అంతుకు ప్రజలే వాధ్యులు. ఉత్పాదమును రాజకూత్తినిధి నీరకరచిను గూడ స్వరాజ్యపత్రమువారు కాసనసభల ఎన్నికలకు నిలుచుటకే నిశ్చయించిరి.

"మన మీసంవత్సరముగూడ శాసనసభలను పూర్తిగా బహిష్కరించకలెప్పుడు. అట్లుచేసిన మనలో కక్షలు వివాదాలు కలుగునని కొందరు భయపడుచున్నారు గాన స్వరాజ్యపత్రమువారు శాసనసభలకు వెళ్లుటకు సమ్మతించవలె ననుచున్నారు. అవసర కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపవలెనని కొందరునుచున్నారు. కాని అసభవారి తీర్మానము ప్రకారము నడుచుకొందుమని రెండు కక్షములవారు సంగీకరించినగాని అసభను జరుపుటవలన ప్రయోజనములేదు. అసభను జరుపుటకు నీసము తెలుసుకలెన పట్టును. శాసనసభలకు వెళ్లగోరువారి కిది వృథాకాలయాపనమగును గాన అవసరసభను జరుపుట నా కిష్టములేదు. బాంబాయిలో జరుగు భారత స్థాయిసంఘసభలో నేనీ నిషయమునే చెప్పదలచితిని. మీరు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగింపుడు" అని రాజగోపాలాచారిగారు సుదీపిరి.

పిమ్మట జేతనానుగారును మరొకరింద సుపన్యసించి రాజగోపాలాచారిగారి కి సప్రశ్నగానన్నది. వారు రెండుకొణాలు నేలములో విశ్రమించి పిమ్మట బాంబాయి వెళ్లెదరు. 13 వ తేదీ సాయంత్రం వారు దిండియల్ వెళ్లెదరు. 14 వ తేదీని తిరుచువాపల్లికిని, పిమ్మట తిలకపూతును వెళ్లెదరు. 14 వ తేదీ ఉదయము 8-30 కు వారు దిండియల్నుండి తిరుచువాపల్లి చేరిరి. ఉదయము 8 గంటలకు మోటారులో

కడలూరుచెరసాల

చెరసాలలోనున్న అసహాయవాదులవైకేసు

ఈ నెల 4 వ తేదీ రాత్రి చెరసాలలో అసహాయవాదులు భోజనముచేసి కొట్లాటానికి వెళ్లెదరు. విషయమును గూర్చి కడలూరు డిప్టీ మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రత్యేకముగా పున్నయ్యకాశ్రీ (గుంటూరు), శ్రీ కటికనేని వెంకటరామారావు (వేంకటగిరి), గార్లవైది కేసుచేసి వారినిద్దరి 11 వ తేదీని చెరసాల నుండి కోర్టుకు తీసికొని వచ్చిరి. నూపర్నెంటు కపటము (కోర్కరి) చేసినని పున్నయ్యకాశ్రీగా రినిరియ అరెస్టుచేయవలెనని(కోర్కరి)రామారావుగారి రినియ నూపర్నెంటు కేసు చేసిన తెలిసినది. వారిద్దరును వారిచా కోర్కరి. 17 వ తేదీకి నాయదావేయ జడెను. అపుడు వారిద్దరిలో సంభాషించగా వారిటులతెలిసిరి. "4వ తేదీ మొదలు అసహాయ మమ్ములను(అసహాయవాదులను) కొట్లాటానే వెట్టి తాళములు వేయుచున్నాను. ఒక్క కొట్టు తీసి మొగము కడుగుటకు నీళ్లున త్రాగుటకు గంజయును ఇచ్చి మరల తలుపు మూసి తెండ్లకొట్టు తీసెదరు. ఈరీతిగా ఒక్కొక్క కొట్టువద్ద జరుపుటవలన కడకటి కొట్లాటాని వారికి గంజయుచ్చుకలికి ఉదయమున 10 గంటలగుచున్నది. ఈలోగా దుర్భాషచే కొట్లాటానివారు రల్లాడవలసి కమ్ముచున్నది. అటులే 11 గంటలు మొదలుకొని 2 గంటలవర కొక్కొక్కరికి స్నానమునకు తీసికొనిపోయెదరు. కడకటి వైదీ స్నానముచేసి భోజనము చేయునరికి మధ్యాహ్నము 2 గంటలగును. సాయంకాలముగూడ నెటులె జరుగును. 4 వ తేదీని నూపర్నెంటు తీసికొనిపోయిన పరపులు పుస్తకములు చెంబులు బట్టలు చున్నగువానిని మరల నియ్యవలెను. 4 వ తేదీ మొదలు భోజనము చాల పాడుగానన్నది. తెయ్యి, వెన్న, పాలు చున్నగు వాని నియ్యట మానివేసిరి. అందువలన వేసవి కాల మగుటకే చాలమందికి గ్రహణీవాధి కలిగినది. అట్లును రహమాను (మామవం)గారు రహమానులో ఉపవాసములు చేయునుండిట వలన చాల చిక్కిపోయి పాలిపోయి యున్నార" అని వారు నుడిపిరి. నిబంధనలకు కృతీకేముగా పున్నయ్యకాశ్రీగారిని ఖయిదీ దుస్తులతో కొద్దవ తీసికొనివచ్చిరి.

అసహాయవాదుల కష్టములనుమంచి మామూలు ఖయిదీలుగూడ వారిపట్ల సానుభూతిని చూపవలసి 7 వ తేదీని భోజనము మానివేసిరి. మీరు అసహాయవాదులు కారుగాన మీరిట్లు చేయనవలెనను తేకని అసహాయవాదులు వారికి కాంతముగా బోధించిరి. అందువలన వారు 8 వ తేదీని మరల భోజనముచేసిరి. మామూలు ఖయిదీలు భోజనము మానుటకు వారిలో ఇద్దరు బ్రాహ్మణులును మరి కొందరును కారకులని ఉద్యోగులు వారిచేతులకు సంకెళ్లు వేసి ఎండలో నిలువ జెట్టుటయున్న గు కలిపిక్షేయవేసిరి. ఆవాడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చెరసాలకు వెళ్లెనపుడు సరిగా విచారణ చేసియుండిచో ఇట్టి ఫలితము కలిగియే యుండదు. ఆ కాన్సిట్ట వార్డును నేలెత్తు మామూలు వైదీని చెరసాల నిబంధనల ప్రకారము కక్షించట వ్యాధులు, అట్లుల జరిగియుండవలసిగది- అని ఒక విలేఖరి కడలూరుకుండి 18 వ తేదీని మాకు వ్రాసెను.

స్వరాజ్యపత్రకసంరక్షణము

నాగపూరులో 14 వ తేదీ శిక్షలు అరెస్టులు

18 వ తేదీ సాయంకాలమున అరెస్టుచేయబడిన 10 మందిని 14 వ తేదీని చెర 4 నెలలు కలిపిక్షేయము తెలియక నెల విడిచియెను వేయబడిన.

14 వ తేదీని మరల నలుగురు కలం టీయలు పర్యామను గానవచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటు హెచ్చరించెను. వారు చలించలేదు. వారిని అరెస్టుచేసిరి.

చెరసాలకు కంకుబడిన వారిలో మరి ఆర్డుగూడ ప్రభు క్షయమునకు తుమాజులను పంపుకొని రని తెలిసెను (ఆ. వెను) రియార్చెనది! త్వరపడుడు!

హిందీ తెలుగు - వ్యాకరణము

దీని సహాయముచే హిందీభాషను దోమములు లేకుండ వ్రాయుటకును, మాట్లాడుటకును కలయు జ్ఞానము మూడు మాసములలో నలభడును. 200 పేజీల గ్రంథము 12 అణాలు మాత్రమే. కర్తవ్యులకు నూటికి 25 కుమార్తె ఇవ్వబడును.

రాష్ట్రభాషామందిరం,
కమిషనరీలు, మేధూరుపోస్టు, కృష్ణాజిల్లా,

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు

మరికొన్నిభూములను వేలమువేసెనమని సేలము తొసిల్దారు నోటీసు పంపెను

"మీ కియ్యలసిన వస్తు 528-10-0 అ మీరు కల్పించ లేదుగాన మారమంగళతునట్టిగామమునం దున్న మీభూములను జపుచేసితిమి. 19.6-28 వ తేదీలోగా మీ రామొత్తమును పూర్తిగాకల్పించనితో అభూములనువేలములో అమ్మివేసెదము. నేను మొదలు నేలము వేదీకురు అభూములవలన రావలసిననిష్కటనూడ మీకే బాధ్యులగుదురు. ఆమొత్తముగూడ మీవలన రాబట్టుబడునని నేలం తాసిల్దారు ఆర్. కె. వేంకటరామయ్య రుగారు డాక్టరువరదరాజులు నాయుడుగారికి నోటీసు పంపెను. (ఆ. వె.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్య సంఘ సభ

20 వ తేదీ లోగా జేజవాడలో జరుగును

ఈ నెల 20 వ తేదీలోగా ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యసంఘసభ జేజవాడలో జరుగును. ఆ సభలో నే నీతిర్యాకము నుపపాదించెదనని దగ్గిరాల దేవరాజుగారు ఏలూరునుండి నేడు కరికివచ్చిరి.

"గియావిధానము ననుకరించి భనమును జనమును సమకూర్చుటలో కాంగ్రెసు కక్షమువారు లేనిపోనిందలను వేయుట అక్రమమైనను భారతకాంగ్రెసు సంఘసభకు స్వరాజ్యపత్రము వారు వెళ్లగూడదను నిబంధన ను తొలగించుట ను గూర్చి మరల నాలోచించవలెనని. కేసుకు పక్షములవారిని సమాధానము కలిగించుటకు అవసర కాంగ్రెసు సభను జరుపు విషయమును గూడ సానుభూతితో కాగ్రత్తగా ఆలోచింపవలెనని ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యపత్రము వారు దాను వ్రాసినాగార్లు చున్న గు వాయుటలను గోరుచు న్నారు." (రెలివార్త).

మొలబూరులో మామలాలను హిందువులును

కొట్టుకొనిరి

మొలబూరులో కల్లికోటవద్ద మొయినాడులో మాడు కోటలక్రీతము పాలము తగాదాలో మామలాలను నాయకులు కొట్టుకొనిరి. ఒక నాయకచుట్టనే చనిపోయెను. మరియొక్కరికి అపాయకరములగు గాయములు కలిగెను. మామలాలలో నిద్దరిగూడ గాయములు కలిగెను. వారిసందరిని వైద్యులకు పంపిరి.

18 వ తేదీ సాయంకాలము కల్లికోటలో పట్టుపాలెములో మామలాల మనీయర్లవండ్లి తియ్యాయి పెండ్లి ఊరేగింపుతో రాజాలతోవెళ్లిరి. అపుడు మనీయలో మామలాల కొద్దికంది యుండుటచే తియ్యాయి వారిని త్రోసివేసిపోయిరి. తియ్యాయి మరలనన్నులోపల మామలాల చాలమంది చేరితియ్యాలలో కొందరినికొట్టిరి. అపగ దీప్తుకొనుటకు నిన్న (14 వ తేదీ) సాయంత్రము తియ్యాయి మామలాలను కొట్టిరి. నలుగురు మామలాలకు బలకగ్ని దెబ్బలు కలిగెను. పాలముకొట్లాటలో 8-9 మంది మామలాలవైనను మనీయ కొట్లాటలో 8 మంది తియ్యాలవైనను కేసు చేసిరి. (ఆ. వె.)

అవసర కాంగ్రెసు మహాసభ

ఆంధ్రప్రముఖులు మరికొందరుగూడ సంగీకరించుట ఇదివర కంగీకరించినవారే గాక మరి 18 మంది ఆంధ్ర ప్రముఖులు నాయకులును కాంగ్రెసు ప్రచారకులును గూడ అవసర కాంగ్రెసుమహాసభను జరుపవలెననియు అసభలో రెండు పక్షములవారికిని సమాధానమును ఉద్యుక్తలె వనియు కొందరున్నారని మరల గజవిల్లి రామచంద్రారావుగారు ఏలూరునుండి నిన్న (14 వ తేదీ) మాకు వ్రాసిరి.

ఒక తాజుద్రోహపు కేసులో శిక్ష

కలకత్తాలో "మన్సింగ్" అనుప్రతికలో "నిష్కర్ష" అనునాధ్యసము ప్రకటింపబడినది. అది రాజద్రోహకరమని దక్షుడు భాను మహాత్ముడు మొయిదీనుగారివై కేసుచేయబడినది. మద్దాయికి అరెస్టులు కలిగిక్షేయవలెనని. (ఆ. వె.)

కీర్తిశేషులగు సర్ నారాయణ గణేశ చందావర్కరుగారు

బొంబాయి, విశ్వవిద్యాలయమునకు వైశాఖాస్థిరము, బొంబాయి కాసనసభాభ్యుదయము, మహావీర్య సంఘసంస్కర్త యును, నిరంతరవాదకుడును, తెలుగు కాంగ్రెసును సహజభావమునకు పరిచినవాడును, తెలుగు బొంబాయి ప్రాంతములో జడ్జిగాను అక్రింకు ఫిర్యాదుగారు- ఇతడు సంఘము దివానుగాను పనిచేసినవాడు నిగు సర్ నారాయణగారు నిన్న (14 వ తేదీ) ఉదయమున 10 గంటలకు తెలుగువారి అల్లునియింట అకస్మాత్తుగా హృదయచలన ముగిసినట్లుచే మూలమునకు, పరలోకగతుడైరి. వనవికలమున విశ్రాంతిగొనుటకు పీఠం గుర్రువారినున్న అల్లునియింటికి వచ్చి ఎనిమిదివారములు యుండి, పీరిజల్లుడు డి. ఎ. సి. రూపుగాను మైసూరు స్పిన్నింగు మా ఫ్యాబ్రికేషన్ కంపెనీకి మేనేజరు డైరెక్టరుగా నున్నారు.

అంత్యక్రియలు

శేడు (15 వ తేదీ) ఉదయమున తెలుగువారిలో సర్ నారాయణగారి అంత్యక్రియలు జరిగివి. మైసూరు ఉద్యోగులందరూ వారి మిత్రులను కనముతోగూడ కృతానమనకు వెళ్లిరి. పరామర్శ తం తిలారైలు వారి కుటుంబము వారికి కేకము నంది నికా వ్రాస్తూ ల నుండియు విస్తారముగా వచ్చుచున్నది. బొంబాయికర్నూరు, మైసూరు మహారాజా, మిరాజా సంఘాధిపతిగార్లుగూడ తం తిలారైలు కంటికి కృతానమన ద్రవ్యం. ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు శక్త నారాయణగారి కేకనెరను ప్రకటించుచు నవ్యసించిరి. ఇతడు గొప్ప రాజనీతిజ్ఞుడు, సంఘ సంస్కర్త విద్యాభిమాని, ఇతని యొక స్మృత మరణములన కేకమున కంతకును బొంబాయికర్నూరు ముఖ్యులుగూ గొప్పవస్తువు కలిగినది విశ్వేశ్వరయ్యగారు నడిచిరి.

మాఫీగారు-విరోధియను సంఘమునకు

ప్రత్యుత్తరము

కలకత్తా, మే 14:— ఎల్లీగు కన్యకులను సందర్శించున యూరపియనుసంఘమువారు మాఫీగారిని మురించుచు నంపిన లేఖకు ప్రత్యుత్తర మొనరుచు మాఫీగాట్టు తెలిసి, "సరిహద్దుప్రాంతములందు పనిచేయు ప్రతి ఆంగ్ల భారత ఉద్యోగియు శరణులకు తగు ప్రతిభాకరమునకు యత్నించెదడు. ఒక, కృతనిశ్చయము చెందును గావలెన పనిలో నేదియు ప్రాప్తమొనరవలదు"

సంయుక్తరాష్ట్రముంత్రి పదవులు

మిత్ర, సీతారామగార్లు నిరాకరించుట

తాలూకాదార్ల కే యొనగబడునూచనలు

లక్నో, మే 14:— సంయుక్తరాష్ట్ర గవర్నరుగారు రకు శర్. విలియము మారిసుగారిని విద్యాంగ మంత్రిపదవి నెవ్వరి కొనగలుగును నిశ్చయించుకొనలేదు. ఈసందర్భమున కండిత గోకర్నూరాధిపతి, కాఫీసాహెబు సీతారామగార్లువుదను వై నిలూలు నందు గవర్నరుతో ప్రసంగించిరి. ఒక మంత్రిపదవి తాలూకాదారు ఆక్రమించునెడల రెండవ మంత్రి పదవిని నీ రంగీకరింప నిరాకరించిరి. స్థానికపరిపాలనా కాభివృద్ధి పద విని తాలూకా దార్లలో నొకరుగూ రాజా పరమావంశిగారు అంగీకరించెట్లు తెలియుచున్నది. కాసనసభయం దక్కడక సభాభ్యుదయ అనగా ఎక్కువనడిచి 100 సభ్యులలో 80 యురు తాలూకాదార్లును వారిపక్షమువారును అగుటయే ఇతరు కాతలమని తెలియుచున్నది. విద్యాంగ మంత్రిపదవిని ముగ్గురు తాలూకాదార్లును పిలిచి ఆంధ్రేశ్వరితో యొనగదలసి తెలియు చున్నది. ధామారు జగన్నాథభట్టపింగుగారు చింతావణిగాని స్థానము నాక్రమింపవచ్చున:

మరియొక భారత కాసనసభ్యుని రాజీనామా

రాయబహదరు గిరికేవంధనాగుగారు

ఉత్పాదనము సందర్భముననే డక్కానగరమునందలి రాయబహదరు గిరికేవంధనాగుగారుగూడ భారతకాసనసభ్యు సభ్యులకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

స్వరాజ్య పక్షము

కండితమోతీలాలు నామగారు

ఆరునెలలు వెరసాలలో నున్న వారు ఎన్నికలకు నిలువ నుడవన నిబంధనప్రకారము స్వరాజ్యపక్షమువారిలో చాల మంది ఆవర్తనయొందగదా? దీనిని ఆలోచించితిమి వార్తా సంఘప్రతినిధి లక్నోలో కండిత మోతీలాగారి నడిగెను.

"ఈ విషయమున స్వరాజ్యపక్షమువారు తమి చేయవల చిలో నాలోచన తెలియదగిన దొరతనమువారు తమిచేసిన మారు విచారములేదు. అన్ని నిర్దేశములను మేము సంసిద్ధుల ముగా చేయుచున్నాము. అసహజవాద తెవ్వరును కాసనసభల ఎన్నికలకు నిలువ పిలువబడుతున్న దొరతనమువారు ప్రతి కట్టుబడుచేసిన వారు మరయునంతోవచ్చును. మేము పోలికలను కాంతమైతిమి. క్రతుభావమును పూనిన నిరంతర్యోద్యమము వారు సహాయముచేసెదరని మేము మెచ్చుకొని నమ్ముచున్నాము. క్రతుతనమును నిబంధనప్రకారము మూపకునందు క్రేమలగువా రిలో వెల్లమంది ఎన్నికలకు నిలుచుట కన్యతగా నున్నారు దొరతనమువారి యార్జనము తొలగింపవచ్చును, లేదా యిని బంధనలు కొనుగూ నమలు జరుపవచ్చును. వారి నిర్దేశము ను తొలగించినచో మారు చిట్క కలుగనే కలుగదు. మేము వెంటనే మూలములను కొనపొగించెదము. దొరతనము వారు నిర్దేశమున కలిగించిన చిట్కలేదు. ఎన్నికల కరకా. కను కలిగినచో మేము కాసనసభలలో చేయవలసిన మొదటి పని యిట్టి ఆంగ్ల తానిబంధన గద్దచేయుటకులేదు. అందులకు చాలినంతమంది స్వరాజ్యపక్షమువారు తన్నుకొనవలెదరు నను నమ్మకము నాకుకలదు. అటులగాక ప్రభుత్వమువారు ప్రబలినిర్దేశ ములే అమలుజరిపి మేము ఎన్నికలకు నిలువపిలువబడుచే చేసినను నాకత్యంత సంతోషమే కలుగును. ఆవును కాసన సభల ప్రజేక బహిష్కార వివాదలు తొలగిపోవును. కాంగ్రెసు సభ్యులు కేడుపక్షములవారూను ఏకీభవించి కల్పిత విధానము లను నెగవేర్చెదరు." అని నెహ్రూగారు నడిచిరి. వాటిలూకు సమావేశమునందు యొక ప్రముఖ కీర్తుకు నెహ్రూగారు వెల్లమన్నారు. ఆచట కొన్ని వారములు విశ్రాంతి గైకొనెదట (ఆ. వెను)

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

బొంబాయిలో బసలు భోజన సదుపాయములు

బొంబాయిలో జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసుసంఘసభకు వచ్చేకు సభ్యులకు బసలకు భోజనమునకు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఏర్పాటులు చేసెదక, సభాస్థలమునకు చేరగదానున్న మూలములలో బసలు ఏర్పాదక బడును. రాదలచిన వా కేతేదీని ఎన్నిగంటలకు బొంబాయికి వచ్చునదియు ముందుగా యాదిగను చిరనామాకు ప్రాయశఃతన

"శక్రటరీ, బాంబే ప్రొవిన్షియలు కాంగ్రెసు కమిటీ, కృష్ణాబిల్లిగల్లు, హరన్పూర్, ఫోర్టు బొంబాయి"

వంగరాష్ట్రమున ఆజ్ఞోల్లంఘనము

మృజా కాలూలో నారంభింపవలెనను తీర్మాన

మామోదింకబడెను

కెన్నూరుగట్లో నామోదింపబడిన తీర్మానములు మరల వారిపాలలో జరిగిన వంగరాష్ట్రీయసభలో స్థిరపరచబడెను. భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారి అనుమతిని బడసి మృజా కాలూలో ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలెనను తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను. ఏపిటెలలో నచటనే ఒకయింటిలో ఉత్పాదయారచేయుచున్నారని పోలీసువారు యింటిని చుట్ట వేసిరి. ఆసంకల్పమున గ్రామవాసులకును పోలీసువారికిని సంఘర్షణగూడ జరిగింది. (ఆ. వెను)

ఆమృతసరు అల్లరుల కేసులు

25 గురు హిందువులమీదను, 26 గురు మహమ్మదీయుల మీదను, చేయబడిన రెండు కేసులలోను సాక్షులు రాసయిన వాయిదా నేయబడెను. కాలమంది హిందువులనను నువచ్చు తీయాలవలెనను ప్రాచీనత్వలను పుచ్చుకొనిరి. (ఆ. వెను)

రాజీనామాలు-సందలాలుగారు

లక్నో, మే 14:— ఉత్పాదనమును గురించియు, రాజకీయ నిధిచర్యనుగురించియు, డాక్టరు నందలాలు ఎం.ఎల్.ఎ(డెమా గ్రాటు పక్షము) వ్యతిరేక కట్టుకావెను. కాసనసభలందు చురుకుగ పనిచేసి, చట్టబద్ధమగురీతిని, ఉత్పాదనమును కట్టుకేయించు కొనుటయే ప్రస్తుతకేరసిలకు బిరుదుగను. చట్టబద్ధమగురీతిని వీరినెదుర్కొనవలెనని వారలొప్పు. ఇందుకుగాను శేను కొలది కామలులో అన్వేషి కొక తీర్మానముచేయుచున్నాను. ఉత్పాదనమును తొలగింపుటగాని, కేకమునకుగాని ఇచ్చవలసినేమాత్రము లాభమునకు నని యెంచి నను నేను ప్రభుత్వము ననే అట్లానరేచివాడను. రాజీనామావలన లాభమునుండునని నాకు నమ్మకములేదుగాన, రాజీనామాని నియంత్ర ననకానితో నేకీభవింపజాలను

అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము

అక్టోబరునందు జరుగును

సియో 14 మే:— అయిదవ అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము అక్టోబరు 18 వ తేదీన నీవామందు సమావేశ మగునని భారత ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడెను. సమావేశ మొకవారముదిగములు పట్టును. ఫ్యాక్టరీలలోనికలగురించి చెర్చికలబనునని కార్మికజమునందు కలదు. ప్రతిదేశమునండి యుజులును ప్రతినిధులందురు. అందివుతు ప్రభుత్వమువారి పక్ష మున, ఒకట కార్మిక యజమానుల ప్రతినిధి, చరియొకరు కార్మిక ప్రతినిధి ఈకుతిరెండు స్థానములకును గూడ కార్మికసంస్థలన లహావై రాజకీయనిధి ప్రతినిధుల నియోజించును.

బ్యాంకునందు లక్షరూప్యములమోసము

నేరస్తుకు పట్టువడుట

బొంబాయి మే 14:— గోలాల విహారిలాలు అనునరని వై నీదినమున ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఎడట లక్షరూప్యము మోసమొనర్యననునేరము మోపబడెను. ఆలహాబాదునండి వచ్చి న డి. వి. డి. జన నై క్ష లొకడు సాక్ష్య మొనరుచు, ముద్దాయి మురాదాబాదులో, ఆల హాబాదు బ్యాంకుయొక్క ఏజంటియు ఈనెల 8 వ తేదీన ఒకలక్షరూప్యములతో పరాకయై పోయెననియు నుడివెను. ఆతనిపోలోను పుచ్చుకొని అపోకీడీయును బొంబాయికివచ్చి ఒకచిన్న హిందూహోటలునందు ముద్దాయి నరెచ్చుచేసితినియు, ముద్దాయికిని సోనా జాడగారు. 11000లకు చుండుదట్టిర జడి రివాల్వరును దొరకెనెయు, రివాల్వరు బ్యాంకుకేయియును ముద్దాయికి వై నెచ్చు లేదనియు నా యిననైక్తరు నడివెను. ముద్దాయిని విచారణార్థము మురాదాబాదున కంపుటకు మేజిస్ట్రేటు ఉర్రవ్వ చేసెను.

అహమ్మదాబాదునందు ఉత్పాదనము నిరాకరణ సమావేశము

తీర్మానము నిరాకరింపబడుట

అహమ్మదాబాదు, మే 14:— గత సాయంత్ర మిపు రమునందు, శేవనలు హామూములీరువారి యాజమాన్యమున, ఉత్పాదనమును అనమ్మతని దెలుపుటకు బహిరంగ సమావేశము జరిగెను. ఉత్పాదనము కట్టుకేయబడెన యెడల జూలైసమావేశ మున భారతకాసనసభ్యులు ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక ప్రతిపాదనలను నిరాకరింపవలెనను తీర్మాన ముపాదించబడెను. "రాజీనామా తీయదు మిమ్ము మేము కాసనసభలకు పంపలేదు" అని కేకలు మిన్నుచుట్టెను. కుడ కథ్యక్షుడు తీర్మాన మోడిపోయెనని ప్రకటించి సమావేశమును ముగించెను.

మలబార్ క్యాటలిక్ కాంగ్రెస్

కొట్టతుం వికార్ ఆపోస్తలిక్ డాక్టర్ అలాయసి యాన్ చూలపరంజిత గారి యధ్యక్షతన సయినమావేశము ఆ తే ప్పిలో గత గురు వారము వాడు జరిగెను రెవరెండ ఫాదర్ జాక్ విరాయల్ గారు రాహ్యోగ సంఘాధ్యక్షులు నండిరి. అధ్యక్షుడు సంఘాభివృద్ధికి మార్గముల నూ చించి క్యాటలిక్ విద్యాసంఘమునకు ప్రాంభోత్సవము జరిపిరి. సంఘాభివృద్ధికి సంబంధించిన తీర్మానము లనేకములు కావించ బడెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-వ సం. మే 15 వ తేది

మంగళవారము

శాసనసభా ప్రవేశము:

భిన్నోద్దేశములు

శాసనసభా ప్రవేశోద్దేశములగుర్తి స్వరాజ్య పక్షనాయకులలో భిన్నాభిప్రాయము గలద నట, నిశ్చయము. బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షమునకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన కె. నటరాజనుగారు ఇండియన్ సావలురిఫార్మర్స్ పత్రికలో తమ యుద్దేశమును స్పష్టముగ వెల్లడించిరి. శాసనసభ లలో జేరి వానిని బ్రద్దలుగొట్టవలయు ననువాదము గూర్చి నటరాజనుగారు టెలుల వ్రాసిరి. “శాసనసభ లను బ్రద్దలుగొట్టుటకు వానిలో బ్రవేశింపవలయు ననువాదమును, మేము మొదటినుండియు నిరసించి యుంటిమి. ఇట్టియుద్దేశము నాచరణలో జెట్టుటవలన, నిర్మాణకార్యమును నిర్వహించుపట్ల మనకు గల సామర్థ్యమునకు భంగము వాటిల్లును. బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షాధ్యక్షుని కిట్టి యభిప్రాయములు గల వని ఎల్లరకును తెలిసినవిషయమే. తనను ఏకగ్రీవ మగ అధ్యక్షునిగ నెన్నికొనుటకు తనయొద్ద గుణవి శేష మేమియు లేదని అతనికి తెలియును. తనయం దుంచిన విశ్వాసమునకు అతడు కృతజ్ఞతజూపుచు, తా నీవదవిని అధిష్టించువరకు తనకుగల యభిప్రాయములను ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు శక్తి వంచనలేక పాటుబడును.” ఈ వాక్యములవలన, బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షాధ్యక్షుడు శాసనసభలను బ్రద్దలుగొట్టుటకుగాక వానిలో సహకారమును కొన సాగించుటకే ప్రయత్నించు నని విదితమగుచున్నది. బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షమునందు, ఇదివర కెన్న డును రాజకీయవిషయములలో పాల్గొనివారు సభ్యు లుగ జేరిరియు, అన్నిపక్షములవారిని ఏకవేదికపై దెచ్చుటకు స్వరాజ్యపక్ష ముక్కురకువచ్చు సరి తమకు నమ్మకము గలదనియు, ఏపక్షమునందును ఇంతవరకును జేరనివారిని దీనియందు జేర్చవచ్చు ననియు, శాసనసభ్యు లగు రంగాచార్యులుగారు గూడ జయాకరుగారి ప్రసంగముతో సంగీతము జూపుచు, ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చి విచారించి ఎల్లరును కలిసి బనిచేయుమార్గము నాలోచించుట కొక సమావేశము నేర్పబుట గోరిరియు, నటరాజను గారు వ్రాసిరి. శాసనసభలలో ప్రతిష్టంభము పనికి రాకున్న, శాసనసభలలో సలుపదగినది సహకారమేగద. ఇట్టి స్థితిలో జయాకరుగారి యభిప్రాయ ములను రంగాచార్యులుగారంగీకరించుటవలెగాదు. అన్నిపక్షములవారికిని స్వరాజ్యపక్షము ఏకవేదిక నమర్చు ననుటయు, వింతిగాదు. ఈ పద్ధతిని జేత మవలంబించునని, సహాయనిరాకరణము అడు గంటుట నిశ్చయము.

నటరాజును, జయాకరుగార్ల యభిప్రాయములను మహారాష్ట్రపక్షమువా రామోదించెద రినుటకు సందియములేదు. వీరికి గావలసినది రిస్పాన్సివు సహకారము. కేవల ప్రతిష్టంభములు వీరికి గిట్టవు. స్వరాజ్య పక్షమునకు మహారాష్ట్రపక్షములు లే పట్టుకొట్టవలెను. ఇట్లు తుదకు వీరి యభిప్రాయమే చెల్లుననుటకు సందియము

లేదు. వీరి పద్ధతినెట్టి పేరుతో పిల చినను, మితవాదుల సాధనలకును వీరిసాధనలకును విశేష తారతమ్యము అగుపడదు. వీలగునపుడు సహకారము, తప్పనిసరి యగునపుడు నిరోధము అనునవి మితవాదుల కార్యాచరణ సూత్రములు. వీనికిని రిస్పాన్సివు సహకారమునకును, ఎంచదగిన భేదము గనుపించదు. ఆకారణముచేతనే నటరా జనుగారి ప్రతిపాదనమునకు న్యాయించియో పత్రిక సంత్కృష్టి జూపుచున్నది. చిత్తరంజనదాసుగారియి సను, శాసనసభలను బ్రద్దలుగొట్టుట విషయమై వెనుకటి పట్టుదలను జూపుటలేదు. మాటలపట్టింపుతో తమకు బనిలేదనియు, తమపద్ధతిని రిస్పాన్సివు సహకారముని పిలిచినను, రిస్పాన్సివు సహాయ నిరాకరణ మని పిలిచినను ఇట్లుండి లేదనియు, సూచించుట విచిత్రముగ దోషక మానదు. సహకారమువేరు. సహాయనిరాకరణము వేరు. ఒకపద్ధతి మరియొక పద్ధతితో మేళింప జాలదు. కొన్నిలు పక్షమునకు సంఖ్యల సాధిక ముగ జేర్చుకొనుట దాసుగారి కవసరమయినను తమ యాదర్శములను పద్ధతులను వీరు ఖండితముగ దెలుపుట న్యాయము. శాసనసభలలో బ్రవేశించుట ముఖ్యమూ, సహాయ నిరాకరణమును కొన సాగించుట ముఖ్యమూ? సహాయ నిరాకరణమును కొనసాగించుట ముఖ్యమగుచో, శాసనసభలలో జేరి సహాయ నిరాకరణమును కొనసాగించు టెట్టుతో వీరు ముందుగనే వోటల్లకు దెలుపవలసి యుండును. అందుకు వలయు ప్రణాళికను సూచింపవలయును. అటులగాక ముందుగ నెటులెట్లు శాసనసభలలో జేరినప్పిమ్మట, సందర్భముల ననుసరించి కర్తవ్యము నాలోచింపవచ్చుననుట సమంజసము గానేరదు. శాసనసభలలో బ్రవేశింప వీలగుటకు అభ్యర్థకులు శార్యాలికముగ నేదియోయొకపక్షమున జేరి విషయముగాంచ నెంచుట సహజము. ఇట్టివారిని బంధించు సూత్ర మేదియు లేదు. వీరు శాసనసభలలో జేరినప్పిమ్మట ఒక్క కార్యక్రమ మునకు కట్టుబడియుండుట యసంభవము. క్రియుత వావిల్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిలవారు వ్రాసిన లేఖలో స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమమునకును అందు ముఖ్యముగ కడ్డకు ప్రచార మునకును సహాయపడెద మనియు, శాసనసభలలో బ్రవేశించిన పిదప ప్రభుత్వపదవిని గాని మంత్రిపద విని గాని స్వీకరింపమనియు, ప్రభుత్వోద్యోగులు చేయు విందులు మర్యాదలలో పాల్గొనమనియు మొదలగు వరతులకు బద్ధులు గావలయునని కోరు చున్నారు.

స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమునం దట్టి వరతు లేవియు విధింపబడలేదు. శాసనసభలలో బ్రవేశించుటయే పరమావధియగుచో, అందుకొక ప్రత్యేకపక్ష మవసరము లేదు. సహాయనిరాకరణమును శాసనసభలలో కొనసాగింపదలచిన, ముందుగనే నా మార్గ మేదియో దేశమునకు వెల్లడిజేసి అందు లకు బద్ధులయినవారినే శాసనసభలకు బంపెదమని స్వరాజ్యపక్షము వెల్లడిజేయుట ముఖ్యము. బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షనాయకుల కియ్యుద్దేశమే లేదు. మహారాష్ట్రమునందును, మద్రాసునందును ఇట్టి యుద్దేశము గనుపించదు. దాసుగారు తెలిపిన సంగతుల ప్రకారము, స్వరాజ్యపక్షము సహకారముతో తమ కార్యక్రమమును ప్రారంభించెదరు. తమ కోర్కెలను ప్రభుత్వమువారి కెఱుకపఱుతురు. స్వపరిపాలనము మెసగుటకు గాని, అందుకు సిఫార్సుజేయుటకు గాని, రాష్ట్రీయశాసనసభల కధికారము లేదు గాన, ఆసభలయందు దీనికి సంబంధించిన తీర్మానములను ప్రతిపాదించి లాభ ముండదు.

ఇక, కేంద్ర శాసనసభవారు ఈ కోర్కెను ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి దెలుపవలయును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కయినను, స్వపరిపాలనము నొసగుట కెట్టి యధికారములేదు. వీరు ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రికి దెలుపవలయును. ఇండియా మంత్రి కిష్టమున్నచో, బ్రిటీషుమంత్రివర్గమును ప్రోద్బలపరుపవచ్చును. ఆ పిమ్మట వారు బ్రిటీషు పార్లమెంటును ప్రోద్బలపరుపవలయును. పార్లమెంటు సభవారి యభిప్రాయము వెలువడునప్పటికి సనము రెండుసంవత్సరము లయినను పట్టును. ఈలోపుగ శాసనసభ్యు లేమిజేయవలయును? వారు మామూలుగ తీర్మానములను ప్రతిపాదించుచు సహకారముతో ప్రోద్బుచ్చవలసినవచ్చును. పార్లమెంటు సభవారి యభిప్రాయము వెల్లడియై, స్వరాజ్యపక్ష మువారు నిరోధమునకు బూనవలసినవచ్చు నప్పటికి వారి నిశ్చయము సడలిపోవుట సహజము. శాసనసభలవలన దేశమునకు లాభ మేమియు లేకజోగ, ప్రజల దృష్టి స్వయం సహాయమునుండి పరాధీనత వంకకు మరలును. జాతీయ నిర్మాణమునందు వారి విశ్వాస మడుగంటును. మహాత్ముడు జేసిన ప్రబోధముయొక్క ప్రయోజనము నీటగలియును. వ్యవహారమంతయు మొదటికి వచ్చును. ఇయ్యది వాంఛనీయమగునో కాదో స్వరాజ్యపక్షవాదు లూహింపవలయును. శాసన సభలవలన గలుగుననెడి అల్పలాభముల నాశించి, సహాయ నిరాకరణోద్యమమును విడినాడుట ఎంత నష్టదాయకమో, వీరించుక యోచించిన బోధ పడును.

శాసనసభా ప్రవేశమును ఆధ్యాత్మికదృష్టితో మాత్రమే జూడ నక్కరలేదు. కేవల రాజకీయ దృష్టితో జూచినను సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కిది ఆటంకము గలుగజేయునని వెల్లడియగును. ఉప్పుపన్నును సర్వ పై జేసిన అనుభవమునకు బిమ్మటగూడ శాసనసభ లగుర్చి భ్రాంతి దోలగకుండుట ఆశ్చర్యకరము. “అజ్” అను హిందీ దినపత్రికకు సంపాదకులును, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులలో నొకరు నగు శ్రీ ప్రకాశ్ గారు, తమ యభిప్రాయము నిపుడు వెల్లడించిరి. స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము ప్రజలలో నూతన ప్రబోధము గలిగించుననియు, అధికారవర్గము స్తంభించుననియు భావించి తాము ఆపక్షమున జేరితిమనియు, దాసు నెహ్రూగార్లు సూచించిన రీతిని శాసనసభలలో బ్రవేశించుటవలన లాభమేమియు గలుగదని తమ కిప్పుడు నమ్మకము గలిగిననియు, అందుచే నీ పక్షమువారి ప్రస్తుత చలనమునందు తాము పాల్గొనజాలమనియు, వీరు ప్రకటించిరి. శాసనసభా ప్రవేశముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ మేదియో, అందువలన సహాయనిరాకరణ మెట్లుకొనసాగునో, స్వరాజ్యపక్ష నాయకు లింతవరకును దెలుపజాలక జోయిరి. నిరాకరణకార్యక్రమము చురుకుగ కొనసాగనందుచే, శాసనసభలలో బ్రవేశింపవలెననుట ఎంతమాత్రము సహేతుకము గానేరదు. శాసన సభా బహిష్కారము సహాయ నిరాకరణమున కావశ్యకమని మహాత్ముడు భావించెను. ఈ తీర్మానము నాల్గు కాంగ్రెసు సభలలో వరుసగ నామోదింపబడెను. అట్టితేరి, దానిని నిష్కారణముగ తొలగింపవలయు నని పట్టుబట్టుటవలన లాభ మెవరికిని గలుగజోదు. కాంగ్రెసు మాండేటులేనిది, స్వరాజ్యపక్షము ఎన్నికలలో గలుపొందుటయు దుర్లభము. ఎన్నికలనిమిత్తము ఇతరపక్షములను ఒక్కవేదికపై చేర్చుటవలన, స్వరాజ్యపక్షము చిన ముఖ్యోద్దేశము అడుగంటును. కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రజల కర్తవ్య మేదియో స్పష్టముగ దెలుపుచుండ, దాని నుల్లంఘించుటకు ప్రజలంగీకరింపదు. ఇట్టి స్థితిలో కాంగ్రెసు అధికారమును,

కొందరు వ్యక్తులు చేరి ధిక్కరించుట లాభకరమో, లేక అతివదాయకమో యూహించవచ్చును. ప్రస్తుత సందర్భములో దేశమునకు మౌనము జూపగలిగినది కాంగ్రెసునందే యొక్కటియే. ఒకవైపున కాంగ్రెసు ప్రామాణిక సంస్థ కాంగ్రెసు ఒక్కటియే. అన్య దేశములు సయితము, కాంగ్రెసు తీర్మానములనే ప్రజాభిప్రాయముగ గ్రహించుచున్నవి. కాంగ్రెసు గౌరవమునకు భంగము కలుగకుండు నుండవలయుననిన, అవసర దేశీయమహాసభను వెంటనే జరిపి దేశాభిప్రాయమును మరల గనుగొని దానికి ఉభయపక్షములవారు ఒప్పుకొనుట శ్రేయస్కరము. ఇందువలన కాంగ్రెసుగౌరవము దక్కదు. వివాదము లంతరించును. ఉభయపక్షములవారును బొంబాయిలో జరిగెడి కాంగ్రెసుకమిటీసభకు వెడలెదరు గాన, అక్కడ నీవిషయమై తప్పుక యోచించుట ధర్మము. మెజారిటీపక్షమువారిందు కంగీకరించుటవలన పెక్కు యిబ్బందు లున్నను, సంయోగముకొర కిందుకు సమ్మతించుట లాభకరము. అవసరసభను జరుపుటవలన శాసన సభలకు బోవు వారికి కాల హారణము గాదాయని యడుగవచ్చును. ఉభయపక్షములును తమ తమ యభిప్రాయములను దేశమునకు మరల చెల్లుపుటవలన, స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారమున కెట్టి కొరతయు వాటిల్ల నేరదు. కాంగ్రెసు ప్రమాణమునకు భంగము కలుగని విధమున సమాధానమును యోచించుటకు ఉభయపక్షములవారును బూనుకుందురు గాక! కాంగ్రెసు బలము క్షీణింపకుండుగాక!

కే. కే. సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు

సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు హృద్రోగమువలన బెంగళూరులో నాకస్మికముగ చనిపోయినది దెలిసికొనుట కంతయు చింతించెదము. బొంబాయి నగరమునందు, సుప్రసిద్ధ సంఘసంస్కర్తలు, వెనుక హైకోర్టు న్యాయస్థానమును ఆక్రమించి యుండిరి. క్రికెట్టులగు తెలంగా, రానెడేగార్ల కీర్తి దేశము దంతటను వ్యాపించెను. చంద్రావర్మగారుగూడ, వారివలె సంఘసంస్కరణవ్యవహారములందు పట్టుదలతో బనిచేసిరి. ప్రతి సంవత్సరము, వీరు జాతీయ సంఘసంస్కరణసభ యొడిచి యుపన్యాసములు, మిగుల ఆకర్షణవంతముగ నుండెను. సంఘసంస్కరణవిషయములకు, వీరికి రాజీయనిన గిట్టదు. వీరికి బ్రాహ్మసమాజముపై ప్రేమ యున్నను, దానికి మూలాధారము సంఘసంస్కరణముపై గల ప్రేమయే. ఇట్లులేనే వీరి రాజకీయాభిప్రాయములు గూడ, సంఘసంస్కరణాభిలాషపై నాధారపడియుండెను. కాంగ్రెసు సభకు వీరు వెనుక అధ్యక్షత వహించిరి. హైకోర్టు జడ్జి పదవిని సమర్థతతో నిర్వహించిరి. ఇండ్లో సంతానమునందు కొంతకాలము దివానుగనుండిరి. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునకు ఉపాధ్యక్షులుగ నుండిరి. సంస్కరణ శాసనము అమలులోనికి వచ్చినప్పటికి, వీరు శాసనసభ కధ్యక్షపదవి నలంకరించిరి. కాని, చంద్రావర్మగారి నామము సంఘసంస్కరణ సందర్భమునందే శాశ్వతముగ స్మరింపబడును. వీరికి జాతీయపథకులపై నను, ప్రాచీన సాంప్రదాయములపై నను గౌరవము లేకున్నను, వీరి సంస్కరణోత్సాహము ప్రశంసాపాత్రముగ నుండెను. వీరి యభిప్రాయము లన్నిటిలో నేకీభవించినను నేకీభవించకున్నను, హిందూ దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడిన నాయకులలో, చంద్రావర్మగారు తొకరని గుర్తింపక తీరదు. బొంబాయి రాజధానియందు సంఘసంస్కరణము వ్యాపించు

టకు, చంద్రావర్మగారు సలిపిన కృషి మిగుల తోడ్పడెననుటకు సందియములేదు. వీరు రాజకీయ, మత, సాంఘిక విషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములను పెక్కింటిని వశించియుండిరి. వీరు తమ యుపన్యాసములలో పెక్కు గ్రంథములనుండి ఉదాహరించుచుండిరి. వీరి మరణము, బొంబాయి ప్రజా హిత విలేజు నందు తీరిని కొరంతను వాటిల్ల జేయ గలదు. వీరియెడ గౌరవముజూపుటకు వీరు కొనసాగించిన సంస్కరణోద్యమమును వ్యాపింపజేయుటయే ముఖ్యకార్యము. వీరి ఆత్మకు శాంతి గలుగు గాక!

అధికారులు తోడ్పడెదరా?

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు పత్రికా ప్రతినిధు లొకరితో దెలిపిన యభిప్రాయము, ముచ్చటగ గనుపించును. 6 మాసములకన్న నెక్కుడు శిక్షబడిన సహాయనిరాకరణావలంబులు శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలువగూడ దను నియమమును ప్రభుత్వమువారు అమలులోబెట్టెద రను సంగతి తెలియునాయని, నెహ్రూగారిని ఈపత్రికినిధి ప్రశ్నించెను. ప్రభుత్వమువా రెటుల మెలగినను, తమకు దానితో బ్రసక్తి లేదనియు, దేనికయినను తాము సిద్ధపడి యుంటిమనియు, నెహ్రూగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ప్రస్తుత నియమముల ననుసరించిని రాకరణ పక్షము వారిలో పలువురు ఎన్నికలకు నిలువ వీలులేదని, నెహ్రూగారికి దెలియును. ప్రభుత్వమువారు చట్ట నియమములను సడలించినచో శాసనసభలలో తమపక్షమువారు ప్రవేశించెదరని, నెహ్రూగారు దెలిసిరి. అటులగాక, స్వరాజ్యపక్షము శాసనసభలలోనికి రాకుండ ప్రభుత్వమువారు ఆటంకములబెట్టుచో, అంతకన్నను తమకు ప్రీతికరమగుసంగతిలేదని నెహ్రూగారు నిరి. ప్రభుత్వమువా రెటుల ప్రవర్తించెదరేని, శాసనసభా ప్రవేశపాదులకును శాసనసభాబహిష్కారవాదులకును వివాదము లంతరించుననియు, ఉభయములు గలిసి మరల నెప్పటివలెనే ఏకమై పనిజేసెదరనియు, నెహ్రూగారు స్పష్టపరచిరి. ఉభయపక్షములకును సంయోగము గుదురుట కింతకన్నను ఫలప్రద మగు మార్గ ముండజోదు. అధికారు లిందుకు తోడ్పడెదరా?

సంయుక్త రాష్ట్ర మంత్రివరని

సంయుక్త రాష్ట్రపాలకు లగు సర్ విలియం మోడెసుగారు, చింతామణిగారి స్థానమున నియమించుటకు గోకర్ణ నాథమిశ్రగారిని, సీతారాంగారిని గోరిరి గాని, వారందుల కంగీకరింపరయిరి. తుదకు ఈస్థానమునగూడ తాలూకాదారు నెకరి నియమించెద రని తెలియుచున్నది. మంత్రులు దొరకక కష్టపడుచున్న మారిసుగారి స్థితి జాలికరము. బెంగాలుగవర్న రగు లిట్లు ప్రభువుగారు, అశుతోషముఖిగారికి వ్రాసిన లేఖసందర్భమున విద్యాశాఖామంత్రి యగు మిత్తరుగారితో యోచింపలేదని, బెంగాలీపత్రికకు దెలిసెను. ఇట్టి స్థితిలో మిత్తరుగా రింకను ఏల రాజీనామా నియతేదని, ఈ పత్రిక యడుగుచున్నది. ఆత్మగౌరవము నిలుపుకొనుటకు, రాజీనామా నిచ్చుటయే ముఖ్య మార్గ మని, మితివాదులు సయితము గ్రహించుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును.

శాసనోల్లంఘనము

బ్యారిసాలునగరమున గూడిన బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునందు, అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి యంగీకారమునకు లోబడి మృజకులులో శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించు

టకు తీర్మానింపబడె నని నేటివార్తలు చెల్లుచున్నవి. బెంగాలులోను మధ్యరాష్ట్రములలోను, శాసనోల్లంఘనము గూర్చి పట్టుదల యధికమగుచున్నది. తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారు తిరుచునాపల్లిలో గూడి, శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానమును స్థిరపరిచి, వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమును కొనసాగింపవలెనని నిశ్చయించిరిని యిప్పుడే తెలిసినది. ఇట్టిస్థితిలో గయా కార్యక్రమమును ద్వారలో బూర్తి చేసి, ప్రతిగ్రాష్ట్రమును ఇందులకాయత్తమగుట భావ్యము.

మరియొక రాజీనామా

సామ్రాజ్య శాసనసభలో ఆస్సాము ప్రతినిధి యగు రా. బ. గిరిశ చంద్రనాగుగారు, రాజప్రతినిధి ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేసినందులకు ఫలితముగ తమ సభ్యత్వపదవికి రాజీనామాను పంపిరి. రా. బ. టి. రంగాచార్యులగారి కింకను రాజీనామావలన ఉపయోగము గలదని గోచరింపలేదని ఈ శ్వర శరణుగారితో వీరింకను వివాదపడుచున్నారు. రాజీనామావలన లాభమేదయో, స్వతంత్ర దేశముల చరిత్ర జూచిన తెలియును. సీలోను శాసనసభ్యులు కొంతకాలముక్రిందట నిట్టి మార్గమునే అవలంబించిరి. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు లాభము ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటయే. ఇదియొక లాభమని గ్రహింపబడినచో నెంత వాదించినను ప్రయోజనముండదు.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—మే 12 క తేదీతో ఆంధ్రులకు వారమునకు కేయింటికి సంకల్పరమునకు 380 మంది చనిపోయిరి. ఆంధ్రులలో స్థూలము పోయిన ముగ్గురు చనిపోయిరి. ఒక్కొక్క కలరా కలెను. 37 మంది యిరరిజ్వరములతో చనిపోయిరి. గతవర్షియ మిలేవారములో 40, 5 మంది చనిపోయిరి.

మద్రాసు మ్యునిసిపలు నియోజక పట్టిక 1923-24:—మద్రాసు పట్టణము 30వ డివిజను నియోజకపట్టిక అందరకును దెలియుటకు బ్రదుకంబడినది. ఆపట్టికలో చేర్పబడినవలసినవారుగాని, చేయవలసినవారుగాని, తప్పనిసముగ చేర్చబడిన వారుగాని, జూను 13-వ తేదీ బుధవారములోపుగా మద్రాసు కార్పొరేషన్ రెవెన్యూ ఆఫీసుకు ప్రాతిపదికముగ దెబ్బకొనవలయును.

చాకలపేటలో కార్పొరేషన్ బంట్లోతు మాత్య:—చాకలపేటలోని కార్పొరేషన్ కురుతుణసంఘమునందు బంట్లోతుగా నున్న చివరించి యను వారిడు క్రిందటి కనివారమురాత్రి పనిలోనికి బోవుచుండగా, బిడియాయ శయన హమీదును, ఆయనతోడుగవచ్చిన దొంగస్వామియెడలి, రాజగోపాల్ అనువారలు కత్తిచేతుతో ఆయనను చంపిరి. ఈచంపుటకు కారణము లియ్యర.

ఈకుతుజాలయమున బంట్లోతులకు నున్న యీచచ్చి న చివరించియు, మరయొకడు ధక్కలింగమును, హమీదు, కంకరం అనువారల కతువులు యీ ఆలయములోనికివచ్చి పచ్చి మేయ రాగా అటంక పరుచుటచే క్రోధ మేర్పడెను. ఇదివరలో జనరలి లా నోకసారి మేజిస్ట్రేటుకు దెలుపగా వారికి జరిమానా వేసిరి. దానిమీద క్రోధము హెచ్చి చివరించి యెప్పుడు చంపుడు మేయని పగయేర్పడెను. 12-వ తేదీరాత్రి ఆయన పనిలోనికి వచ్చుచుండగా హమీదును, దొంగస్వామియెడలియూ, రాజగోపా అను వారిలో నెదుర్కొని చివరించి కత్తిచేతుతో కంకెనీ సత్తెమిద తినువ త్రియూరు హైకోర్టువద్ద చంపిరి.

పోలీసుస్టేషనుకు దెలియగా ఇన్స్పెక్టరు స్వామిరాధ ఆయ్యరుగారును, సబ్ ఇన్స్పెక్టరులు శేషచలంనాయుడు, కంకస్వామి మొదలగువారును అచటకు వెళ్లి విచారింపిరి. హమీదు, దొంగస్వామి, రాజగోపాలుగారును కత్తితో కొట్టుటవలన చివరించి చచ్చెనని కార్పొరే టిర్పు చెప్పిరి. ముద్రాయలు ముగ్గురును నిన్న భీష్మ వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటువద్ద హాజరుచెల్లబడి క్లగ్గడలో నుంచబడిరి.

విదేశ వార్తలు

లాసేను సభ

తురుమ్మలు గ్రీకులనుండి సప్తపరిహరములను గోరుచో మరల యుద్ధము ప్రారంభమగును

లాసేను, మే 13:—ఈవారము ఏదోఒకటి లాసేనుశత్రులో పరిష్కారమగును. తర్కిలో నున్న విదేశీయులను విచారించు న్యాయస్థానములను గూర్చియు, తురుమ్మలు గ్రీకులనుండి గోరు శప్త పరిహరములను గూర్చి గొప్పతగవు జరుగనున్నది. గ్రీకులనుండి తురుమ్మలు సప్తపరిహరములను కాబట్టుటకు పట్టుబట్టిరేని మరల యుద్ధము ప్రారంభ మగునని గ్రీకులు స్పష్టముగ తెలుపుచున్నారు.

లాసేను హత్య

కారో విస్కీ గారి హత్య

తురుమ్మలాయబారుల జాగ్రత్త

లాసేను, మే 12:—కారో విస్కీ గారిని బంధించేరకు కాయబారుల ఎక్కువజాగ్రత్త కాపాడరనేని తురుమ్మలాయబారులు గోరుచున్నారు.

కారో విస్కీ గారిని జరిపి సంగ్రహించు స్వీడు అధికారులైన ఎవరైనా తమ నింతాలోపలను చూచుచో ఆయన ఆరోగ్యము నెమ్మది అయినట్లంటే ఆయనను వెంట గొట్టెదరు.

కారో విస్కీ గారిని తానే బుద్ధిశ్రుత్యముగ బంధించి యు, ఒకటియేటా ఎట్టివాళ్ళకీ తనయను శాంతకు కాదాడగా తెలుపుచున్నాడు. దీనినిబట్టికా స్వీడు సేవలు తీసువారు-కాతీయసంఘమువారు-కారో విస్కీ గారిని నెమ్మదిగ ఆ ప్రదేశమునుండి గొంపోయి వెంట గొట్టుటకు ప్రయత్నించి రని తెలియజేయుచున్నది.

స్విస్ పోలీసువారిపై నేరములు

పోలీసువారు తనసంరక్షణయందు నొసర్య కాపాడలేదని ఆనాడే గారితో ధ్వజమెత్తిరి. సోవియటు రాయబారులను ఇతరప్రభుత్వమువారి రాయబారులగునెంచి ప్రతిఘటిలి కలగ జేయజేయును తాను కాపాడితిమనియు కారో విస్కీ గారితో తమకు పోలీసు సంరక్షణను అక్కరలేదనియు స్విసుపోలీసు వారు తెలియజేయుచున్నారు. పోయిన ఆదివారమునాటి సోవియటు రాయబారులకు వెదరించిన విషయమును పోలీసువారు తెలిసికొన తేకపోయిన వారానాటి కనికారమును కారో విస్కీ గారు పోలీసురక్షణమును నిరాకరించలేదనియు ఆనాడే గారు తెలియజేసిరి.

కారో విస్కీ గారి కమముల రషియాకు గొంపోవుటకు చుండు శక్తికానమును గొంపోయిరి.

కారో విస్కీ గారిపై కారో విస్కీ గారు రాయబారి గుంజేరెదరు. దీనివలన లాసేనుసభ కట్టి మార్పుగాని లొందర గని కలగ దనుకొనుచున్నారు.

కారో విస్కీ గారు ఇటలీలోనుండ కొంతకాలము సోవియటు మంత్రియన్న కతమున ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు తమ సామర్థ్యానికి కారో విస్కీ గారి టటులమును తెలియజేసిరి.

ఆస్ట్రేలియన్ నాకాదళము

సిడ్నీ, మే 13:—ఆస్ట్రేలియను నాకాదళమును ఎత్తి చేయుటకు ఉత్తేజించలేదని రక్షకమంత్రి తేడకగా తెలియ జేసిరి. మంచి నాక లన కట్టితో సామ్రాజ్యసభవారు తెలియ జేయరలే నని.

విమానముల పంపెము

ప్రెంజి ప్రమాదకర పంపెముల సంఘమువారు విమానముల కుండెములను ప్రాంతభింపగా, తుపానునముటచే మూడు విమానములను తాళివేసిరి. ఇంకోకటి కను విరిగిపోయినది. ఆయన విమానమును నడుపువాడు లేనిదే, అదృశ్యమాయెను.

చీనాదొంగలు

బందీలను విడుచు మరతులు

బందీలను విడిచివెట్టుటకు దొంగలు గోరు మరతులను ఆ గిరిజానగరము ప్రభుత్వమువారు స్వాగతించు గవర్నరుకు ఉత్తరువు కంపిరి. ఈ విదేశీయుల శత్రువానిపోయినవారిని ఈ మించుట, దొంగల దుర్మను:నుండి ప్రభుత్వ ప్రాప్తములను మరలించుటయు మరతులు గోరుటయే.

దొంగలచే గొంపోయి బంధుదత్తన ఇద్దరు ఆమెకను కాలకు టిప్పిటి:కు వచ్చిరి. మరతులు తాపాదావించి మరతులను మీద బంధించి నుంచబడిరి. ఇందులో మెక్సికో శ్రీ భర్తను విడిచివెట్టి కావాల నని అచటనే యున్నది.

దొంగల యుద్ధశక్తియు

తమని చాలకాలమునుండి బాధించుచున్న సేనలను తొలగించుటకు దొంగలు వీరిని బట్టుకొని గొంపోయిరి గాని వీరికిని వృత్తిగాదని నిడుదలచేయబడిన ఆమెకను బానిని జనకు తెలుపుచున్నాడు. తల్లిని నిమిత్తమునాడ గా దనిరి.

బండిలకు ప్రాంతాని గావించుటకై సేనలు దొంగలను బాధించరాదనుచున్నారు. ఈబండిలకు యూపియనుల తిను ఆహారమునే వంశవలె ననుచున్నారు. దొంగలునాడ సేనలను మరలించకలెనని ఉత్తరువులపంపిరి తెలియుచున్నది. తమచుట్టు ప్రక్కలనున్న మూడుజిల్లాలలోనుండి పోలించు అధికారమును తమ కీయవలె ననియు ప్రాంత సైనికులవలె నెంచి వారికి 12 నెలల వెనుకటితమ వీరువలె నియు దొంగలగోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి మరతులకు అంగీకరించి ప్రాప్తములను మరలించెద జు:రి. కాతీయస్వములో దొంగలు సైనికులగు జేర్చుకొనబడిరి. అపుడు వారిలో కొందరు కొండలకీ బండిలకు విడిచివెట్టెన మని అభయముననిరి. తక్కినవారి సంఖ్యని ప్రభుత్వమువారు తమ బిడెంబడికను పూర్తిగ అయలు జరిపిన దివ్యుట వదిలివెట్టెదరు.

ఆంగ్లో - రషియనుల పరిస్థితులు

బ్రిటిషువారి అంత్యసందేశము

సోవియటుల సఖ్యభావము

అండన్ మే 13 రాత్రి 11:30:—కాస్కాడ్గర్ హాడ్గన్ గారి సోవియటులకు తమ ప్రత్యుత్తరమును అందజేసిరి.

ప్రెమ్మకత్రికా విశేషం రై గానుండి ఇట్లు తెలుపుచు న్నాడు:—తమలేఖలో తెలియజేసిన విషయములను బ్రిటిషు వారు చర్చించుటకు జేయుటకు సోవియటులు గొప్ప యత్నములను జేయుచున్నారు. అజమీద (రాసిక) గారిని బంధించి అయిన లండను రేపు జేసెను. సోవియటులతో బ్రిటిషువారు ఏకీభవించెదరని బోల్షివిక్ ప్రముఖులు కలపకుటకేజు. బోల్షివిక్ల ప్రాచ్యజేత్రప్రచారమునుగూర్చి బ్రిటిషువారు రుతంతభావముగ తెలుపుట బాధి బోల్షివిక్లు భయపడిరి. అశ్వర్యము నొందిరి.

బ్రిటిషువారికిని సోవియటులకు సంబంధము వెదకినచో బ్రిటిషువారికి నక్తుముకలుగునని ప్రతీకలు వాగొనుచున్నవి. అన్ని భావములు కారముగ ఆధికాభివృద్ధిని బొందరనేనసోవియటు సిద్ధాంతములతో బ్రిటిషువర్తముల శారీరమిటు ఏకీభవించ వలె ననుచున్నవి.

కాస్కాడ్ గారు

కత్తికంచకతేక త్రికణకుద్ధిగ సాధ్యమైనంతవరకు సఖ్య భావముతో ప్రకరించివారము. కాని సోవియటుల బ్రిటిషుసంక్షేపములకు లొంగువారుకారు. అందుచే వర్తపు రాయబారులు మరలపోలీసుల కచ్చు సేమా యనుకొనుచున్నాడను. లండనులో జేసె వ్యాపారవిషయమును పరిష్కారము చేయవలసినవాడ నని రాసిక గారున్నటుల డెయిలీ మెయిలు కత్రికా విశేషం జేసియుండి తెలుపుచున్నాడు.

కామన్సులో చర్చ

రేజిటివర్చులో బ్రిటిషువారు రషియనుల కంపిన సంక్షేపమునే గొప్పగ చర్చించెదరు. ఇదియే నాడు జరుగు చర్చలన్నిటిలోను గొప్పవిషయము.లిబరలు పక్షమువారిరువురును ప్రభుత్వమువారినిధిజేసివెదరు. కాని ఇది ఎంతవరకు సేవనలు లిబరలు పక్షములో జేసినవ్యక్తులను బాధించునో తెలియదు. ఇటీవల వీరు ప్రభుత్వమువారి సే బలపరుచుచున్నటుల తెలియుచున్నది ఓటులను భాగించిపుడు వింతలు బయలుపడును.

సఖ్యసంధివను నాడు జరుగు సభకు రాక తప్ప దని తెలియజేసిరి.

బిరిషు ప్రవాసితులు

క్రీస్టీటు ప్రభుత్వవైఖరి

అండన్, మే 12:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఓబ్రు డాగారిని గాని జే తగ్గవవానితులను కావలె:న్నచో ఎట్టి ప్రయత్నము లేకనే వారిని తీసికొని పోవచ్చునని క్రీస్టీటు జేషియ మంత్రియగు హిగ్గిన్సువారు తెలియజేసిరి.

ఓబ్రయన్ గారిని లండనుకు

గొంపోవుట

అండన్, మే 14:—ప్రభుత్వసభలో నేడు జరుగు విచారణ నిమిత్తము ఓబ్రయన్ గారిని పోలీసు వావాత్రిలో వదిలివెట్టబడి అండనుకు గొంపోయిరి.

సోవియటులీయబోవు ప్రత్యుత్తరము

బ్రిటిషువారితో ఏకీభవించుటకును ననుప్రప్రాంత మలమిక ఎవరియధికార మెంతవరకున్నచో నిర్ణయించుటకు అంతర్జాతీయసభను కలుపుకొనె ననియు, సోవియటు లిప్పటివ ప్రభుత్వమువారికిని గ్రేటుబ్రిటన్ నున్న తగాదా విషయములన్నిటిలోను చర్చించుటకు తమకెట్లుమేయని సోవియటులు ప్రత్యుత్తరము నీయవచ్చు ననుకొనుచున్నాడు. తగాదాలేకుండ క్యవహారమును పరిష్కారము జేసికొనటకు బ్రిటిషువారు సోవియటులతో ప్రయత్నము జేసెదరని లిలంచుచున్నాడు.

సోవియటుల భయము

రీగా, మే 14:—బ్రిటిషువారు సోవియటుల కంక లేఖలో ప్రాచ్యజేతములనుగూడ సోవియటు ప్రచారమునుగూర్చి ఎవరును అనుకొనని సంకతులన్నిటిని నవి సరముగ తెలియజేయుటచే సోవియటులు భయపడుచున్నారు. అవిశేషముగ ప్రచారమును సర్వీకంతులకు కమిషనరులు ఒకరికొకరిని తిట్టుకొనిరియు తమలోనే కొందరు తమకట్టును వెల్లడిజేసి దోహబుద్ధితో ప్రకరించి రషియ తగవుకాదుకొట్టుటల తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమంధ్ర ప్రాచ్యజేతములో నున్న తమ ఏజంటులు అంత ఉపయోగకరముగ లేనందున వారిని మార్చరలెనని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు రనుకొనుచున్నారని తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు సంక్షేపము క్వల్చివయముల బాధారము జేసి కొని పంపబడెననియు ఈ విషయమును పరిష్కారము జేయుటకు సభగావలెనని సోవియటులు గోరెదరని ము బ్రిటిషువారు రషియాజేతములో నున్న సముద్రములలో మూడుమైళ్ళ ప్రజేతములో ప్రజేతించుటకు తమకధికారమును ఇచ్చుకొనెనని బోరుట నింతా శయించుటకు సముద్రవిషయమై వా రకులించిన ప్రభుత్వీనికి వికర్ధముగ నున్నదనియు చిదచిన్ గారు తెలియజేసిరి.

నప్తపరిహరముల సమస్య

జర్మనుల ఏర్పాటు

ఆంగ్లో ఇటాలియను లేఖ

అండన్ మే 14:—ఉదయము 12-50 ప్యాసిఫినుండి ప్రెమ్మవిలేఖ ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—బ్రిటిషువారు జంక క పరానుల కనంగీకారమును సంకతులను బొప్పించక జర్మనుల కంపినలేఖ పరానులకు వచ్చినది. ఇపుడు దీనికి ప్రత్యుత్తరము నీయవలసినబాధ్యత జర్మనులది.

పురుచ్చేరిలో వాయువార్తా ప్రచార కార్యాలయమును నెలకొల్పుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవని తెలియుచున్నది

సాబెర్లా క్రమసరి 4 రోజులలోపు కనబడును భాళిజేసి పోరలెనని ఉత్తరపు జేసినటుల ఎన్నెను విశేషం తెలుపుచున్నాడు.

అన్నివిధములైన పనులకు

నర్తన్-టీడ్

రంగును, లేక వార్నిషును వాడుడు

BEST & Co. Ltd.

Post Box 63, Madras.

ఇటలీవారి లేఖ

లండన్, మే 13:— జర్మనులు నూచించిన విధానము ను పోతుర పోత్యమనియు, క్రియాశూన్యమునాల్గు నిజలే దనియు నవ్వపరిహారమునకు త్వరలో పరిష్కారముగలుగుటకు పి యతలందఱు వెనుకబడినందున ఇటలీలేఖ తెలుపుచున్నది. ఇట్టిమార్పుని నిర్వచించక అంతర్జాతీయమునకును తేసి తమ విధానమును ఎగబెట్టుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారని మరియు యభిప్రాయము కనబడుచున్నదని. బోర్నోగారు చెప్పిన మొత్తముకంటె జర్మను లిచ్చేదమన్న మొత్తము చాలతక్కువనుచున్నారు. మిత్రమండలి పరిశీలనకుటకు నిబంధనలు జర్మనులు క్రొత్తవిధానమును మరల తెలియజేయవలె ననుచున్నారు.

బ్రిటిషు లేఖ

లండన్, మే 13:— జర్మనుల శూచనలు ఆకాభంగకరములు. వారిచ్చేదమన్న సొమ్ము ఏమియు చాలదు. మిత్రముండలి యొక్క మొత్తము సంగీకరించరని జర్మనులు గ్రహించవలసియున్నది. జర్మనులు ఇదమిచ్చేమని ఆభిప్రాయము నీయకుండుట కోచనియును. ముందు రాయబారములను గూర్చి నూచించుటలో ఏమియు ప్రయోజనములేక. సాధ్యమగు ఏర్పాటులను జర్మనులు తేసిన జర్మనులకే లాభముగనుండును. తగినవయమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలితో చర్చిచుజుట సంసిద్ధముగ నున్నారు. వారి యభిప్రాయములే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని, వీటిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు విడువరు. అంతర్జాతీయోపదేశము లేకుండు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చేయుకొనించెదరు. అట్టి విధ మేదైన ఏర్పాటుకు ముందు జర్మనులు కొంచెము ఎక్కువ సొమ్మునిచ్చి తగినరీతిగ దాకిరావలెను.

బ్రిటిషు ప్రతికాభిప్రాయము

లండన్, మే 14:— జర్మనుల ఆర్థికసంపదన కనుగొని ఇంతకే క్రికలదు. అని కచ్చయించు ప్రత్యేకపక్షానము గల ఆంతర్జాతీయసంఘమువారి యభిప్రాయము ప్రకారము ప్రవర్తించెదమని జర్మనులు తెలియజేసిరి. ఆ విషయమునే బ్రిటిషువారు గుర్తింపలేదు. అని మాఖ్యముగ ఆక్షేపించిరి.

బ్రిటిషువారి లేఖ

బ్రిటిషు వరకులను స్పష్టముగ తెలియజేయలేదనియు జర్మనులు నూచించిన అంతర్జాతీయ ప్రత్యేకపక్షానుల తీర్పును అంగీకరించెదమని చెప్పిన విషయమునే ఎత్తుకొన తేదనియు ప్రెమ్మునాథిక మారుచున్నది. జర్మనులలేఖకంటె బ్రిటిషు లేఖలో ఎక్కువ ఆకాభంగముగ నున్నదని చెప్పిమిన్నట్లు గతేటు వ్రాయుచున్నది. డెయిలీ న్యూస్, డెయిలీ క్రాస్జలు ప్రతికలు బ్రిటిషు లేఖను అంగీకరించుచున్నవి.

మార్చి 10 పోట్లపత్రిక బ్రిటిషువారు నవ్వపరిహారములలో తమ లాభములను విడవాడుకోవాలని రని స్పష్టముగ తెలియజేయుటకే కొనియాడుచున్నది.

బెల్జియనులచర్య

ఇనుపదారి, టెలిగ్రాఫు, టెలిఫోను, పోస్టు పనివాగ్దాదు సమ్మెగట్టుటకు 1915-22 తరగతులను బెల్జియను ప్రభుత్వము వారు సమావేశము చేయవలెనని ఉత్తర్వుజేసిరిని డెయిలీ మెయిలు య ప్రతికా విలేఖని బ్రుసెల్సునుండి తెలుపుచున్నది.

ఇంగ్లండు-ఇటలీ

వాక్కి దండకుల ఆగమనముచే ప్రజల ఉత్సాహమునకు మితిలేవన్నది. అంతర్జాతీయ విషయవర్ణన తొలగించుటకు ఇంగ్లీషు ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు సహకారముగ ప్రవర్తించెదరని వాక్కి సార్వభౌము దేవుడు మొనగెను. ఇదిగతకే బలముగ నున్న ప్రెత్తిని మరియు ఎక్కువగ ఇటలీ ఇంగ్లండులకు రావడంవలన ఆగమనము జేయు ననుచున్నాడు.

హ్యంబర్గ్ పోలీసువారు ఆల్టోనాలో మరల నివర్తింపనకు ప్రతికూలముగ జేయుచున్న ఏర్పాటులను భగ్నపరిచిరిని తెలియచున్నది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఉపద్రవములే తూర్పు ఆఫ్రికాకుగూడ ప్రాకుచున్నదనియు శ్వేతముఖులతోబాటు భారతీయులు సమానవర్తనలను పొందుటకు ఎంతమాత్రము తమప్రతినిధుల భారతీయులు విడుదల రని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు లండనులో బహుళ శింపుచు పలికిరి.

మ్యాసిడోనియాచికులు

యుద్ధభయము

బల్గేరియా సేనలు సమావేశమగుట ప్రెమ్మునాథికా ప్రత్యేకవిలేఖని పోషియానుండి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— గత డిసెంబరు 22 తేదీని ప్రెమ్మునాథికలో నూచించిన మ్యాసిడోనియా వ్యవసాయపు భూముల తగవును గూర్చి యుద్ధము కలుగునని భయపడుచున్నాడు. మ్యాసిడోనియాను తూర్పు బల్గర ప్రభుత్వాధికారమును ఆగ్రమించుకొనిరి. యుద్ధసామగ్రిని పెట్టివదికాపు జిల్లావజరే సమకూర్చుకొనునటుల ఆగ్రహవయ వస్తులకు విధించిరి.

ప్రభుత్వమువారు చాలమంది మ్యాసిడోనియనులను అరెస్టుజేసిరి. రైతులనందరిని సమావేశముజేయుచున్నాడు. త్వరలో పోషియాకు 20000 మందిని రప్పించెదరు. బల్గేరియాకున్న స్వల్ప స్వచ్ఛంద ప్రెమ్మును అతేపనిగ తయారుజేయు చున్నాడు.

జగదానులో ఎక్కిన కాఫీవాటికేక్కడను సి. ఎస్. డిక్సన్ గారు ఏప్రిల్ 27 తేదీ రాత్రి న్యూరాలియా నాస్ రెడ్ సీల్స్ నున్నపుడు ఎటువంటి అక్కడ్యుతముగ ఎవరికి తెలియకుండు మామూలుగా నని తెలియుచున్నది.

అమన్ కో ఆయిల్ ఎంజినులు
యుద్ధమునకు పూర్వ ముండిన
ధ ర ల చొ వ్వు న
BEST & Co. Ltd.
Post Box 63, Madras.

పేలము అమకము

హైకోర్టు, మద్రాసు
సి. ఎస్. నెం 196/1921

వాదకు:— కాపుసాహెబు, సి. ఎస్. ఏ. ముత్తయ్య చట్టికూర్.

VS

ప్రతివాదులు:— టి. ఆర్. సవాళిక్ టాకరు, ఇతరులు. ఈదిగువ విషయముగా తెలుపబడిన ఆస్తులను కోర్టువారి చే 26-4-22 తేదీన బారీచేయబడిన డిక్రీ ననుకొని హైకోర్టు ఆఫీస్ లో రెఫరీగారు ఈదిగువ తెలుపబడిన చారీఖులందు ఆయాఫలములందు బహిరంగ పేలము జేసి విక్రయించును.

21-5-1922 సోమవారం సాయంత్రము 5 గంటలకు లాటు నెం 1 రు.

మద్రాసు, వెదునాయకపేట, తోగేసింగంపిల్లలోనందరు నెం 4 రు గృహము, నెం 22-5-1922 మంగళవారం మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు లాటు నెం 2 రు.

చెంగల్పుట్టజిల్లా, పొన్నేరెవెన్యూ కలెక్టరేట్ నెం 29 రు ఏకభోగం మిరాళిగ్రామం మూలపట్టు గ్రామచావడిపల్లె పేలము జేసి విక్రయించబడును.

28-5-1922 తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు లాటు నెంబరులు 3 నుండి 9 వరకు, ఏకనగా ముంత మామిడితోపు, మామిడితోపు, మేలకంకల్ భూములు, కలకట్ట, మణియం, నకురంగల్ భూములు, యనుకభూమి, నెక్కనీశేరిలోనన్న కరణము మణియము భూములు, నెక్కనీశేరిపల్లె గ్రామములో నన్న ప్రైవేటుకాభూములు, బగన్నాభిపురములో నన్నభూములు, తోపు మొదలగునవి గ్రామచావడిపల్లె పేలముజేసి విక్రయించబడును.

25-5-1922 వ తేదీ శుక్రవారము లాటు నెంబరులు 10, 11 ఏకనగా పోలాల గ్రామములో నన్న గృహములు, బంగళాలు, తోటలు, భూములు మొదలగునవి గ్రామచావడిపల్లె విక్రయించబడును.

ఈ ప్రకటనప్రకరములు కావలసినవారు హైకోర్టు ఆఫీస్ లో రెఫరీగానికి గాని, మద్రాసు హైకోర్టులో నెం 37 రు డిక్రీగిడిగాని (నాసి) తెప్పించుకొనవచ్చును.

మద్రాసు } ఎమ్. సుబ్బారాయ లయర్స్,
17-4-22, } కాదుల జిల్లా.

వారావరణస్థితి

1922-సం. మే నెం 15-వ తేదీ మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	98.1	79.8	...	0.16	1.55
కోనాపురం	96.2	65.8	0.25	1.96	0.45
విశాఖపట్నము	92.8	75.8	0.78	0.78	1.56
కాకినాడ	99.8	79.7	...	0.14	1.10
మచిలీపట్నము	97.4	77.8	...	0	1.85
గుంటూరు	106.5	83.8	...	0.74	0.98
కర్నూలు	105.9	80.4	...	0.58	0.57
బళ్లారి	104.3	74.1	...	0.89	1.07
అనంతపురం	103.4	70.1	0.25	0.72	0.68
కడప	106.4	87	...	0.13	0.81
నెల్లూరు	105.8	80.8	...	0	0.68
మద్రాసు	97.6	79.4	...	0	0.88
కడపూరు	95.2	79.5	...	0	0.86
నెల్లూరు	104.4	79.8	...	0.62	1.49
నెలము	101.2	78.1	...	8.24	0.84
కోయంబత్తూరు	98.9	75.1	...	1.77	1.79
తిరుచనాపల్లి	103.9	79.0	...	0.27	2.76
కామవట్నము	95.1	79.9	...	0.15	1.08
పుదుచ్చోటి	100.8	78.0	...	0	2.40
మధుర	100.1	72.8	...	0.17	3.40
పాంబుర్	92.8	78.9	...	0	1.97
తిరువల్లూరి	0.88	2.59
తిరువేళ్ళపేట	88.2	77.5	...	0.71	6.21
కొచ్చిన్	89.8	76.7	0.08	1.74	6.06
కాలికట్టు	91.4	76.7	...	1.69	4.77
మంగళూరు	90.7	78.6	...	0.17	2.20
దెంగునూరు	95.0	68.8	0.08	3.30	0.25
హాస్సన్	92.0	67.1	0.18	2.68	1.58
మేర్కాట్	84.2	64.4	0.16	2.04	2.81
కైయాదు	105.8	75.9	0.14	0.40	0.62
హైదరాబాద్	104.5	80.7	...	0.08	1.28
కాల్వార్	91.6	80.0	...	0	0.88
రత్నగిరి	90.1	79.5	...	0	0.17
బొంబాయి	91.2	81.2	...	0.02	0.08
హోలార్	106.7	75.0	...	0	0.78
కొడైకనూర్	72.8	51.7	...	4.07	3.07
ఉత్తరమండలము	71.7	49.7	0.12	8.44	2.64

సర్కారులు:— విశాఖపట్నములో తిరుములు పట్టినవి 0.75 అంగుళముల వర్షము విశాఖపట్నములోను, కోనాపురములో 0.25 అంగుళములవర్షము వర్షపడినది. ఆకాశము మేఘావృతం ప్రెమ్మున్నది. రాత్రి తేదీమి మాయాబింతి 4, 5 డిగ్రీలు తక్కువగ నున్నది. గుంటూరులో 2, 3 డిగ్రీలు హెచ్చుగ నున్నది.

దక్కన్:— ఆనంతపురములో 0.85 అంగుళముల వర్షము వర్షపడినది. మొత్తముమీద మబ్బులుపట్టినవి చెప్పకలెను. రాత్రి తేదీమి ఆనంతపురములో 8.1 డిగ్రీలు తక్కువ. తక్కువ తోట్ల 3, 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:— ఆకాశము నిర్భలముగనే యున్నది. నెల్లూరులో అర్ధాంగ తక్కువ. కడపలో వర్షతేదీమి 39 డిగ్రీలు తక్కువ.

హైదరాబాదు, రాయచూరులో 0.18 అంగుళముల వర్షము వర్షపడినది. ఆకాశము ప్రభువనిమేఘములతో వ్యాపించినది. రాయచూరులో అర్ధాంగ ఎక్కువగ నున్నది. రాత్రి తేదీమి 8.9 డిగ్రీలు తక్కువగ నున్నది.

పొన్నక తుపానుచినవలె సాగుచునే యుండవచ్చును (పొన్నకభాగమున వగటితేదీమి వరకు హెచ్చుగ నుండవచ్చును)

ఎస్. ఆర్. యు, సామ్రాధు

వారావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

అట్టియను ప్రభుత్వ ఇనుకవారి కాఖలో గొప్ప లాటు గల్గినదనియు అది ఎందులకు కల్గెనో విచారింపి లాటు ను గొనియ ఉపాయములను వెదకుటకు సర్ విరియం అక్కర గాదు నిజమైన కగడము.

కాంగ్రెసుపక్షముల సమాధాన ప్రయత్నము

ఆంధ్రులకు విజ్ఞప్తి

రాజకీయములను గొందరు నాయకులు చేసిన కార్యక్రమములు, అట్టి ప్రయత్నములు శ్రీయుతులు బహుశా పట్టెలుగా వర్ణన చేసిన కార్యక్రమములను విధియులు గురించి స్వరాజ్యపక్షము వల్ల చేసిన విచిత్రములు కాంగ్రెసు పక్షమున కల్గినవిను, దేశక్షేమమునకు హానియు జనింప జేయునది కారణమున మిక్కిలి ఆనందము భయమును కలుగ జేయుచున్నది. దేశముయొక్క గతి కొద్దిమంది నాయకుల యిచ్చయే మాత్రమే ఆధారపడియున్నట్లు కనిపించుచున్నది. కొందరిమంది నాయకుల ప్రయత్నములకు విఫలమైనను దేశక్షేమమును బలి కాలవినశము? దీర్ఘ సమాధాన ప్రయత్నములలో నిర్మాణ కార్యక్రమము కాననభూతమైనను, కాననభూతమును చేరియున్న కార్యక్రమము దేశమందంతటను ఆమోదము బడసి ప్రజలలో ఉత్సాహమును కార్యసక్తిని కలిగింప గలవు. ఆంధ్రులైనను దైర్యముతో నిలిచి వికారమును తుడుక్కుటై దృఢప్రయత్నము చేయుదురు గాక.

శ్రీయుత కర్మగారు ఈనెల 5 వ తేదీన కంపెనీ తండ్రి వార్తకు కర్మగారు 7 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రకటించబడిన, అందు వాటిలోను సరిగా వెల్లడికాలేదని వారు మరల గీసిన ప్రాసిఫింపిరి. (ఆం. ప. సం.)

11-5-28. } మంగిపూడి పురుషోత్తమ కర్మ. రాజమండ్రి.

జగద్గురు మహాస్వాములవారు

వ్యాధిచికిత్సావిధానము

శ్రీరాజా వ్యాధి ప్రాప్తమై ఉన్నది. వ్యాధికారణములు విచిత్రములు. మైసూరు రాజకీయము వారు మహాజనుల ప్రార్థనను విని శ్రీరాజా సందర్శనము, నకు సీనియరు సర్జన్ జే. జే. లో ఉండెడి వైద్యులను కంపెనీ, ఈ వైద్యులు ఈ వ్యాధిలక్షణములను పరిశీలించినారు. ఆంగ్లేయ వైద్య విధానములో ఉన్న వ్యాధిచికిత్స లేదని! ఉపచారవిధానములేనని తేలిపోయింది. ఆంగ్లేయ వైద్య విధానములో ఉన్న వ్యాధిచికిత్స లేదని! ఉపచారవిధానములేనని తేలిపోయింది.

ఆయుర్వేదములో మానసిక వ్యాధులకు కారణముగా వైషమ్యమే కారణమని చెప్పబడినది. మనస్సుకు కలిగే అధిష్టానము. మన స్వరూపలక్షణములు పాశ్చాత్య శాస్త్రమునకు ఆయుర్వేదమునకు భిన్నమైనవి. మనస్సును వ్యవహరించు మన స్వకాత్మ స్థిరాంతము. అన్ని వ్యాధులకు దోషమైన వ్యుత్పత్తి కారణమనియు మనస్సును దోషములను సమీక్షించి తెచ్చుటచే చికిత్స ఆయుర్వేదము ఉన్న వ్యాధి విధాన చికిత్సలు ఈవిధముగానే ఆయుర్వేదమే, ఆంగ్లేయవిధానములో దీనికి వికారముగానే ఉన్నది.

యునైటెడ్ కింగ్డమ్ వైద్యులలో కొందరు "కలిఫోర్నియా" అనేమారుతున్న వారును! కాశ్యాలు చికిత్సలో కొందరికి ఈ వ్యాధి కనిపించింది. ఈ ఉన్నతవ్యాధిచికిత్సలో పాశ్చాత్యులైన ఆయుర్వేద, యోగాని, సిద్ధ, ఆంగ్లేయ, హోమోపతి, వైద్యులందరూ కలుపుకొని కలిసియున్న వైద్యులను ప్రాయశఃతమ. ఇది కృంగిరిసందర్భములో ఆంగ్లేయమైనది.

మన దేశమునందు శ్రీవారిధి వైద్య వైద్యులందరూ ప్రతిఫలమును ఆపేక్షనయ్యే కృంగిరి వచ్చి స్వయంగా పరిశీలించి తమభిప్రాయమును వెల్లడించుట భాగ్యముగానున్నది.

విద్వాం. కే. కేశవశాస్త్రి.

అశ్వానైద్యు, కృంగిరి.

కృంగిరి ప్రతినిధి కర్మగారు చేయు విధానమును పరిశీలించి తెలియుచున్నది కాని ప్రస్తుత మావిధానమును అనుసరించి వైద్యులకు ఎక్కువవ్యయముననియు అనుభవ ప్రతిలో పోటీ పని చేయుతనము, కాని ఉన్నతని చేయుటకు ఎక్కువ ఖర్చును ననుచున్నాడు.

వైద్యులవారానాన ఆంధ్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధి కర్మగారు.

జ పా ను గాం ధి

కగానా అను జపాను ప్రముఖుడు

"అమెరికాలో ప్రెస్టుటను విశ్వవిద్యాలయమున 6 ఏండ్ల క్రితము నేను నామిత్రుడగు కగానాగారిని చూచితిని. ఇప్పుడతడు జపానులో బీదల గుడిచెలలో వారిమధ్య నే నివసించుచు ఈ జీవితమును వారికిరకే వియోగించుచున్నాడు. అత్యంత మేధాసంపన్నుడగు నీధికారియగు 84 ఏండ్లు మాత్రమే ఇతడు క్యాపావరోధవ్యాధి (బ్రూయింగ్ ట్యూబర్) కి గురియైయున్న వ్యక్తుల వలన జయించెను. కూలి చారల కొరకు భవిష్యత్తు నెదిరించినందుల కితనిని సారము కార్యాచరణను కంపెనీ, 6 ఏండ్లలోను పదునారు గ్రంథములను వ్రాసెను. మూడువార్తాపత్రికలకు సంపాదకుడుగా నున్నాడు. 12 మాసపత్రికలకు సచివ్యవస్థాపకములను కంపుచుండును. చాల కార్యకర్తలను సంఘముల నేర్పరచెను. వ్యవసాయ కలకు నాయకత్వము వహించి వ్యాయసంఘము సాగించుచున్నాడు. ప్రతిదినమున వేలకొలది పత్రములలోనిండిన సభలలో నుపస్థితులగుచుండును. ఇత దేశాధికారికము. చాలాకుల కార్యరము. ఇతని జీవితము మూడు సంపుటములుగల గ్రంథముగా ప్రకటింపబడినది. రెండుమూడు మాద్రణములు కూర్చుని చెల్లిపోయినది. పదిలక్షలకుండి ఆగ్రంథమును చదివెడి. ఇతని ఉపన్యాసము జరుగునని ప్రకటించిన చాలును. మరకాజీయ పారిశ్రామికములలో నేడైన సభలో వేలకొలది ప్రజలు కలెదరు. వారిజననమున సా. అ. కు 45,000 రూపాయల నిరకు గడించును. దానినంతను బీదల కొరకే వ్యయము చేయును. అతనియందు 4 రూపాయలైన విలువచేయును. 10 చదువుకు టుకుగుల వైకల్యమైన లేని చిన్న చిట్టిగదిలోనే చాలవర్షములనుండి నివసించుచున్నాడు. కేదమిదనితని కార్యాలయమున సాంఘిక, ప్రాజెక్టు, చిత్రలేఖన, సాకశ్యత, మతప్రముఖ విషయములను సూక్ష్మ ఆమూల్యగ్రంథములు వేలకొలదిగా నున్నవి. జపానులో కొంచెమైన విశ్రాంతివేయంగ నివాడికడే సాత్వికగుణసంపన్నుడు, కలిజాత, దీర్ఘదర్శి, ఆచరణానుభవములకు ఆశ్రయముగలవారు, తనపదిత్ర సుదేశమును మహాసరములందలి సమగ్రాంధులలో గూడ పూర్తిగా వ్యాపింపజేసెను.

జపానులో కొలువగరమునం దిదిని బసలోనే నొక నాకుంటిని పెద్దదను ఎడ్డిగాడు వ్రాసిరి. (స్వరాజ్య)

బ్రిటిష్ ఇండియా యూనియన్

డాక్టర్ బి. గెంటుగారికిరక నమనంది ప్రస్తుతము బెంగళ గవర్నరు లిట్టను ప్రభుత్వము సోదరి శ్రీ ఎమిలీ లెన్స్ నుగా రీసంఘమును స్థాపించిరి. ఆభ్యుదయ లింగము ఎన్నుకొనబడెను.

ఉపాధ్యక్షులు

వైకాంటు హర్షింజి, బాల్యార్ మహారాజా, ఈ. యన్. మాంటాగుగారు, కో. బాల్కూషే. ప్రభుత్వ, ఇండికేషన్ ప్రభుత్వ, వ్యాలో మాంటెగు ప్రభుత్వ.

కార్యనిర్వాహక సంఘము

వైకాంటు ఎర్రీ, కార్యకర్తలను శ్రీ ఎమిలీ లెన్స్, కర్. తామన్ లెన్స్, డెవజ్ శ్రీ శాయర్, యం. కలార్, మాంటెగో కాంటెన్ డి. లా. వార్, వైకాంటె ఎర్రీ, ధర్మకాంత్, గా. మార్కెట్ గ్రాంట్, శ్రీ సింగయ్య మల్లే, మేజర్ గ్రహం పోల్, పి. బి. రంగారాజు, యె. సి. నేజ్, అర్. కే. సారాల్లీ విలియం స్టూబ్స్, డాక్టర్ నేజ్ కె. బాల్కూష, ఎర్రీకె రెడ్ గార్డు.

సంఘాధ్యక్షములు

గ్రేట్ బ్రిటన్ ధర్మకర్తల ప్రజలలో పరస్పరానురాగము పెంపొందించి సామాజికవిప్లవానికి దోహదము. సంఘాధ్యక్షములలో నేతృత్వమువారందరూ కలెదరు. గ్రేట్ బ్రిటన్ ఇండియా దేశములలో క్లబ్బుల నేర్పరచుట, అతిథుల సత్కరించుట, పర్వలు విశిష్టములు మొదలగువానిని గా విందులు రాజకీయ, సర్వక, పారిశ్రామిక కార్యకర్తలకు, సాంస్కృతిక విషయముల చర్చించుట, వ్యాయామముల ప్రోత్సహించుట, ధనముతానననో నోకమానకత్రికను ప్రకటించుట ఇత్యాది సత్కార్యములు కానించుదును. చందా లండన్ పోరులకు సుచిత్రమునకు ఒకరిని. లండన్ పోరులు కానివారికి సంపత్తి 10 క్రిల్లింగులు.

నెల్లూరుజిల్లా తిలకునిధి వసూళ్లు

ఇంతవరకు నెల్లూరుజిల్లా యందు వసూలయిన మొత్తము

Table with 2 columns: Item Name and Amount. Items include: లకు క్రింద పేర్కొనబడిన అట్టి సందాహారముల పత్రికామూలమున కృష్ణజ్ఞతా పూర్వక మందములను అప్పించుచున్నాను, బెజవాడ మండల రామిరెడ్డిగారు 500, బెజవాడ మండల కేళకరెడ్డిగారు 500, మే. కూ. బలరామిరెడ్డిగారు 500, మే. కూ. రామరాజు రెడ్డిగారు 100, దొడ్ల రామిరెడ్డిగారు 50, కోట పిచ్చయ్యగారు 5, చతుర్వేదుల వెంకటసుబ్బయ్యగారు 5, అభిమాని 4, అభిమాని 6, మాత్రరాజు గోపాలరావుగారు 3, ఒక అభిమాని 2, ఒక అభిమాని 2, మ. సత్యసుందరరావుగారు 2, చుకాల శివరామయ్యగారు 2, పిల్లలపట్టి లక్ష్మయ్యరావుగారు 5, మి. తూరి రమణయ్యగారు 2, కూకపాటి మంగళరావుగారు 5, నెల్లూరు రామకృష్ణయ్యగారు 80, వెన్నెలకంటి గోపాలరావుగారు 15, జి. రామశాంభయ్యగారు 10, జి. శ్రీరాములు కెట్టిగారు 10, వి. సరసింకరావుగారు 10, ఆ. నూరి రామయ్యగారు 10, సి. లక్ష్మణ రావుగారు 5, చే. వెంకట కృష్ణరావుగారు 2, ఏ. భవానమ్మగారు 2, మ. హనుమంత రావుగారు 5, కాలిదాసు మాలె కొండయ్యగారు 5, కనుమళ్ల రామయ్యగారు 3, పాలెపు వెంకటరెడ్డియ్యగారు 2, దగ్గుల రామకృష్ణయ్యగారు 2, కనుమర్తి నారాయణయ్యగారు 5, కారంకెట్టి రంగయ్యగారు 5, ఎమ్. ఎస్. రాఘవ్ గారు 2, ఎస్. రామకృష్ణయ్యగారు 15, కేమూరు పున్నయ్యగారు 5, అభిమాని 5, దర్శి వెంకట సుబ్బయ్య కెట్టిగారు 25, కనుమర్తి బాసకీరామమూర్తిగారు 2.

మొత్తం రు. 1868

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, కార్యకర్త

సాంతాలు అల్లరులు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కలకత్తా, మే 13:—ఇటీవల సాంతాలు నందు జరిగిన అల్లరులను గురించి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటన మొనర్చిరి అందెలు గలదు. ఏ సీటు 84 తేదీన మిడ్ల పూజల జరిగినందుల విల్కగర్ జమీందారుని ప్రతేక్షములందు సాంతాలులు దొమ్మి శ్రీని చేపలను పట్టిరి. ఇట్టి దొమ్మి శ్రీని రలో జిల్లా యంతటను వ్యాపించెను. జిల్లా యధి కారు లీ వివాదమును కలిగించుటకు కత్తికొలది ప్రయత్నించి విఫలమైరి. రెండు క. కలకత్తా నుండి మెక్. ప్రతేక్షమున బాగుగ వ్యాపించిన దీనిని అందుట వారికి కష్టమయ్యెను. ఏ సీటు 28 తేదీన చాలమంది సాంతాలులు పోలీసువారిచే కరెన్టు చేయబడిన పరు లాలూకా పదిమందిని బలవంతముగ కదలించుకొనిరి. వెంటనే పోలీసునూక కిం తెలియించెను, మే 3 ప్రేరీటును రంగమానకు రాగా గుంపు చేసెను దున్నబడి కొలదిబెల్లలలో కప్పించుకొనిపెట్టిరి. అదిమనననే బాంబులను పోలీసు నూకరింపెంటుంటు కొంతమంది గ్రామములకును మతో కొంతమంది దొంగిలించిరి కరెన్టు చేసెను. గుంపుచే రెండుగా వొక గ్రామమునకు గట్టిబెల్లలు తగిలెను పోలీసులు ఎనిమిదిగుండెను ప్రేరీటి గుంపునందు ఇరువురి గాయములు తగిలెను. జిల్లామాజిస్ట్రేటు విచారణ చేసి, పోలీసులు చాల కాలముతో ప్రకటించిరిని ప్రకటించెను. కెట్లకుంపు కమ్యూనిస్టులపట్ల కొలదిసంభావ్యతలకు పోలీసులు అత్యంత జాగ్రత్త తీసుకొనిరి (వేల్పులు వ్యాధిమేషని సమర్థించెను. ఈసర్వక్ర ప్రాంతీయత ప్రేరేపించుటలమునందు నూరుమంది సైనికులు కప్పించబడి ప్రభుత్వ ముహూర్తమునందు బడిరి. ఇటీవల వార్తలనుబట్టికాదగా దొంగిలించి చేపలనుపట్టుట ఆగిపోయెను. చాలమంది అరెస్టు చేయబడిరియను అప్పులనున్న పోలీసుదళము అవసరములకు చాలావనియడెలియుచున్నది.

విశేషలింగ స్త్రణసభ

“నామయదీపికా” కార్యాలయమునందలి

బహిరంగ సభ

నామయదీపికా కార్యాలయమునందు ఈ క్రిందివృత్తాంతములు జరిగినవి (ప్రచురణార్థము) :-

తెన్నవూరు, యెమ్మూరు, మున్నవూరు, రోడ్డునందలి ఈస్టు మాటలాని “నామయదీపికా” (పింటింగువల్లభవనమునందలి) “నామయదీపికా” కార్యాలయముయొక్క హాలులో కీర్తికేసు లగు రా. బి. కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులు ఎఫ్. ఎం. యం. గారిని స్మరించుటకు నిన్న సనగా 12-5-1928 నం. ము అదివారము నాయంకాలము 5-00 గంటలకు తెన్నవూరు (పెన్సిడెన్స్) కళా కాలయం దాంధ్రపండితులగునన్న మ.రా.రా.శ్రీ అక్కిరాజు ఉమాకాంతము పంతులుగారి యగ్రాసనాధిపత్యమునందలి సోక బహిరంగసభ జరిగినది.

రా. బి. టి. వరక రాజుబాబాయదుగారు, రా. బి. డాక్టరు సతీశ్ మొదలవారు ఎ. ఎల్. సి. గారు, శ్రీయత పింజల నుజువూరువారు శ్రీశ్రీగారు, పండిత గజాల కామ మూర్తిగారు, కే. ముద్దుపూర్ణ నాయుడు బి. ఎ. గారు వాకాటి వీరరాఘవ రెడ్డిగారు, కే. వి. రమణయ్యగారు, దేవు పార్వతి కమ్మగారు యాత్రా సరసింహారావుగారు (రాజమండ్రి) సభ నలోగరించిరి. విద్యాకేళర అక్కిరాజు ఉమాకాంతము పంతులుగారి సభకు అధ్యక్షత్యమును వహించుటకునూ, వీరేశలింగము పండిత రాజమూర్తిగారు యజమానిగా రుపపాదించి కే. వి. రమణయ్యగారు దానిని బలపరచిరి. సభ్యులందరూ నామయదీపికా యజమానిగా ఉమాకాంత విద్యాకేళర అగ్రాసనమున స్వీకరించిరి. అప్పుడు రా. బి. డాక్టరు సతీశ్ మొదలవారు గా రాంగ్లభాష యం జిల్లు ప్రసంగించిరి.

రా. బి. డాక్టరు సతీశ్ మొదలవారుగారి

ఉపన్యాసము.

నేటి సభయందు చర్చకు నిలచియున్న వీరేశలింగము గారి విషయమున నాకు బరిచయమున్నది. వీరేశలింగముగారి రాకగొప్ప సాంఘికమతసంస్కారి. మాటలకు శత్రువును విరోధము లేకలే మహనీయుడు యజ్ఞోపవీతమును దీసివేసి తక్కినవారికి మార్గదర్శకుడయ్యెను. నాకు గురువులగు దివాక బహద్రుల వేంకటరత్నము నాయుడుగారితో కలసి యాయన లో కోత్తరమైన ప్రజాసేవకు గావించియున్నారు. బోగమువాండ్ర బాలికల వ్యభిచారవృత్తియందు ప్రవేశపెట్టేయరాదని యాయన వేళ్లల యింటికినిబోయి బోధించియుండెను మనరాజ ధానియందలి సూర్యచంద్రులని చెప్పడనైనది. వేంకటరత్నము నాయుడుగారును, శ్రీ శ్రీ వీరేశలింగము పంతులవారును విభవా వివాహోద్దయము నారంభించి యాధునికమునకు మహాప కృతిని గావించినారు. ఈయన మధుసూనిషేధమును కూడ బోధించినాడు. నా స్నేహితుడైన శ్రీ శ్రీ దేశరాజు పెదబా పయ్యగారును, నేనును మరెందఁ మును గలసి నాటిదినముల యందు పాటకపుటలవారికి వధుసూనిషేధమును నూర్చి బోధించుచుండెడివారము. వీరేశలింగముగారి బోధలప్రకారము మాజీజనులు త్రాగుదును మానవేముటయే గాక యందోడి యు డ్యకు బోధకుడుగ కూడ రియాయ్యెను. వీరేశలింగము పంతులవారు శ్రమివారికిని తెలియు నులభియెగల వజ్రమునం దనేక గ్రంథములనుండించి బ్రాహ్మణేతరులకుం దిచ్చుతమైన విశాస మును కల్పించియుండిరి. నేను రాజధాని కళాకాలయందు జదివినను నాకు వీరేశలింగము పంతులవారు గురువులుగ నుండు భాగ్యము కలుపింపలేదు. నేను మహామహాపాధ్యాయ కొ కొండ వేంకటరత్నము పంతులవారి శిష్యుడను. ఈయనయొ గొప్ప మేధావాలియే గొప్పపండితుడే కాని వీరేశలింగములు కలసిభాషాధ్యయింపవలయు. వీరు రచించిన సరకాసుర విజయ వ్యాయోగము ఇనుమ తొలుగు గ్రంథముని చెప్పబడుచుండెడిది. కొండ వేంకటరత్నముగారు రచించిన గ్రంథములుపూర్వా చారపరాయణులగు కొలదిసంఖ్యాకులయిన బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే యుపయుక్త వది గా వీరేశలింగముగారి గ్రంథములు ప్రతివారికి నుపయోగపడుచుండుటను నాటిదినముల యందు నేనాశ్చర్యముతో గమనించుచుండెడివాడను. వీరేశలింగముగారి రాకొక్క చెన్నవూరు రాష్ట్రమునకు మాత్రమే గాక యభిలభారతవర్షమునకునూడ గొప్పనాయకుడని కలంబుట కినుమరతము సంకయింపబనిలేదు. చెన్నవూరు చేసిన సుస్మర యిప్పుటి ప్రపంచమునకు వీరేశలింగముగారే.

విశ్వమండిత గానాలరామమూర్తిగారు లేని చింకాలము తాము పంతులవారి శ్రేష్ఠత పాత్రలై వారి యనందా శ్రమమునందలి వారి ప్రత్యేక గ్రంథభాషాగారమునకు జరుపుకొనుచుండెడివార మనియు పంతులవారియొద్దవిద్య కభ్యసించక పోయినను వారి శిష్యులమని చెప్పుకొనుట తమకు గౌరవప్రద మనియు నాంధ్రభాషానిజ శిరుభ్యుకాలమున యు పతి వేంకటరత్నము నాయుడుగారు దక్కయిట్టిలోకాద్ధాతుడు మరె యుకరించి యుండలేదనియు, అంధ్ర ప్రపంచమునకు నేను కలనూపుయ్య మభివృద్ధి కంఠమున వీరేశలింగముగారి యే పునాదుల నిర్మించెదనియు, వీరేశలింగముగారి విశ్వతోముఖ మైన పాండిత్యము కేవల మతసంఘిక, భాషాసంస్కారముల యందు మాత్రమేగాక జ్ఞానము యొక్క నానాభాషయందు నది సర్వతోముఖముగ విజృంభించి తెలుగువారియం దేక జాతీయ భావమునకు దోహద మొదలైనదియు నీ మహనీయుడు రామకృష్ణాది మహాపురుషులవలె ప్రాతస్మరణియునియు నుడిచిరి. తరువాత కే. వి. రమణయ్యగారు మాకు కొంచెమేపు ప్రసంగించి తాము రాజమహేంద్రవరమునందున్నప్పుడు పంతులవారిని స్వయముగ వెలుగుచుచున్న నీ మహాపురుషు డాంధ్రుల పాలిటి కామధేవురలె విజ్ఞానమును మదితులకును పాజురులకును శ్రీలీలనూ, వాంఛనకును దెలియజేయు నులభి యై నిగ్రంథముల రచించి లోకమునందు వెనకెల్లెడనియు నుడువుచు తమ ప్రసంగమును విరమించిరి.

ఆ తరువాత దాకాటి వీరరాఘవ రెడ్డిగారు లేని తాము వీరేశలింగము పంతులవారి గ్రంథములను స్వయముగ జరుపుటయే గాక కంఠంబు కనేటలకు ప్రాత్యూహము చేసి వాంఛనకు జదిచిదివా మనియు వీరేశలింగముగారి కరితమ బ్రాహ్మణేతరుల కెక్కుడు సాయక చేసెదమని వీరేశలింగముగారికిని నమస్కారములు చేసెదమనియు పంతులవారికిని పూజలను గలగల నుండెదమనియు నుడిచిరి. ఆ తరువాత గ్రానసాధిపతిగా జిల్లుపర్యవేందిరి.

అధ్యక్షులు అంతోపన్యాసము

శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారు ఆధునికాంధ్ర దేశము కనిన యొక గొప్పమేధావాలి, ఒక గొప్పఆచార్యుడు. వీరిని స్మించుటకు నేటి సభ యిచట సమావేశమైతి.

“భాష”

వీర భాషలో కృషిసలస ప్రారంభించినప్పటికి అంధ్ర వాఙ్మయము ప్రబంధ భాగమున గడ్డెట్టియుండెను. వీరును అట్లే కృషిచేయుచుండున కల్పించుకొని కొన్ని కావ్యములను వ్రాసిరి. అయితే వీరిని సంఘ ముకర్తీంక మొదలుపెట్టినప్పటి నుండి ప్రజల సాధారణభావము తమ కార్యమునకు ప్రధాన సాధనముగ చేసికొనవలసిన అవశ్యకత వారికి గోచరించి ట్లున్నది. సాధారణ జనులందు మతవ్యాపనమును యత్నించిన పోతులూరి బ్రహ్మంగారు సిద్ధపు కేసున ప్రభుత్వము ఇచ్చె ప్రజలభావము అలంబము చేసికొనిరి. అయితే శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారికి సన్నిహితమార్గదర్శకులు తెలుగు బైబిలు కర్తలును క్రీస్తుని పునాదిరియను అయియున్నారు శ్రీకృతులు గారు అనేకముఖముల గ్రంథములను విరివిగావ్రాసిరి. స.స్కృతమునందలి కొన్ని నాటకముల వ్యాఖ్యించిరి. వీరి కృతులకుం దలి కవిత్వము, జీవితము. వీటిని చర్చించి స్థానముల నిర్ణయించుటకు ఇది యుచిత స్థానముకాదు గనుక ఆ విషయమున వేరుచున్నాను అంధ్ర భాషయందు అంధ్ర వాఙ్మయమునందు నేడు జరుగుచున్న విస్తృతకృషికి శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారు ప్రభుత్వీయాకారు లయియున్నారనుట మాత్రము నిర్వివాదాంశము.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు

ఈ నాటి సభలో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర ప్రత్యేక సందర్భానుసారముగా వచ్చెను. బ్రాహ్మణుల దోషములను శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారు మామించిరి. కొందరు బ్రాహ్మణులు శ్రీ పంతులుగారి పుస్తకములను అణచివేయ యత్నించిరి చెప్పిరి. కులభేదములను పాటింపవలదని బోధించిన శ్రీ పంతులుగారి పుస్తకములను బ్రాహ్మణులు అణచివేయజూచిన మాట సత్యమే, అయితే ఆది యశ్వత్థుని నేను మిక్కిలి వగచుచున్నాను. కృత్రిమ్యముల యందలి జ్ఞానమును బ్రాహ్మణులు ధూతునిచేత బ్రాహ్మణేతరులకు వినిపించినారు. కుల భేదముల సారమైన అశ్వత్థానమునే బ్రాహ్మణ సుస్కారము బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులకు ముపదేశించిననాడు బ్రాహ్మణేతరులు విశాసముజొంది విజ్ఞానినిధి వోచ్చుచులై బ్రాహ్మణులతో సమాన ప్రతిపత్తి సమానభక్తులును ఆకాంక్షించు దినములు ఒకప్పుడు కావచ్చు ఒకప్పుడైన రాగలదని బ్రాహ్మణు లెరిగి

యుండినను ఎరిగియుండక పోయినను “ఏమిటయే వీరిర బ్రాహ్మణులు! నాకులమడిగవు” అన్న వాక్యములు శ్రీబ్రహ్మవతము నుండి ఉద్భవమైన విమలము అంధ్రబ్రాహ్మణ సుస్కార చరిత్రమునందు వాస్తవముగా గర్వపడదగిన సమయమని నేను కొనుచున్నాను.

మతబోధ సరంపర

బ్రహ్మముగారు సిద్ధపు కేసున యోగిజీసిన బోధల కంటే బ్రహ్మ సమాజము వినిపించిన మాత్రమక సందేహములేకు. రంగీతుగుటలకు విడదీయమును అసలు ప్రచ్ఛన్నతైత్తరమును కను బ్రహ్మసమాజమును ప్రాచుగోకుట కంటే శ్రీ బ్రహ్మము, వేమనప్రభృతుల పరంపరను అవలంబముగా గొని అపు నాదులమీద మతసంఘబోధలను వినిపించివో అది అంధ్ర ప్రజలయం దెక్కువభలరంతములై యుండునని అనుకొందును. అంధ్రబ్రాహ్మణ కర్తావ్యములలో నేనాటికిని చెందని మిగ్రజట్టుల మకు చెన్నవూరు మతకు రాజధానియగు అభాగ్యము కలుపించుట కల్ల వారిమరణ మొక విడదీట్టులములలో సుభవించినట్లే వాక్య దహనసంస్కారమునకు చివరకు ఒక సంజీవంబై నెక్కుడు అంధ్రులు రాజాలక పోయిరి. మతియుగ స్వరేఖమైన జాతీయం దుద్భవించినను శక్తివిజృంభణమున కెక్కుడు అనుకూల్యములు కల మరెయో యితర దేశమునందు జనించినను శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారింటికి మేధావంతులు, క్రియాశీలులు నిరంతరంబు ఎన్నో రెట్లు అధిముగా ప్రకాశించియుండు రనుటకు సందియములేదు. శ్రీవీరేశలింగముపంతులుగారు బ్రాహ్మణులైనను బ్రాహ్మణేతర కావ్యంగమున బ్రాహ్మణీయ ముదించిన వారి సర్వసాధన జరుగుట మిక్కిలి యెక్కుడుదనియును, జట్టి సభలు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమ్మేళనములు కష్టక తోడ్పడగలదని నేను నమ్ముచున్నాను.

వీరుగారు సభ్యులయినవలెనై శ్రీమతర పింజల నుబ మ్మణ్యశ్రీశ్రీగా జిల్లు ప్రసంగించిరి. నాకు వీరేశలింగముగారి యొక చాల గొప్పప్రభుత్వం కలవు బ్రాహ్మణేతరకృషియ స్థాపనాచార్యులగు సర్ వీ.త్యాగరాజు శ్రీశ్రీగారు కూడ వీరేశలింగముగారిని స్మించుటకు వేడుచుండి సభింజుండు వారియొడ తమకుగల గౌరవమును సూర్య మువచ్చిందియున్నారు. నేటివన అగ్రాసనాధిపతిగా వెచ్చింట్లు వీరేశలింగముగారి కేరము వెంబడి నేకోరిని ముదియో శ్మకానవాళి కను వెంబడు మిక్కిలి సంతోషకరమియుమే. నేనును మరె కొందరు మిత్రులు వీరేశలింగముగారు చేసిపోయియున్న విని నాకు జరుకువాకమును దాని పరిసరమున గల శ్మకానవాళికలను గ్రుమ్మరినను వారి కేరము తీసికొనిపోడిక మార్గము మాకు కనబడలేదు. అంధ్రజాతీయం దుద్భవించిన వీరేశలింగముగారు చేయులందరిచేతను సర్వదా స్మరింపబడవలసియున్నాను.

పండిత రామమూర్తిగారు రాతిరువాత గ్రానసాధిపతి గారికిని ప్రేక్షకులకును వందనాల నిర్మించుటతో సభ ముగింపబడినది.

గిల్లింగుహామ్ముహాండ్

ప్రాండ్ సీ మెంటు

క్రాత్తగా ఎప్పుడును వచ్చుచున్నది

BEST & Co. Ltd.

Post Box 63, Madras.

మాలపల్లి తేక

సంగవిజయం

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచేత వాడు

తెలుగున వ్రాయబడ్డది.

ఒకటి రెండు సంపుటములు కరువరయినవి.

మూడు నాలుగు సంపుటములు అమ్ముటావున్నవి.

చిరునామా:— సంపుటం 1-కి విలువ రు. 0-12-0

(1) పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు.

(2) ఆంధ్రపరిషత్తు బెజవాడ

మలయచందనము

గనేరియా అను గ్రంథమునకు దీక్షాగ్రహ

దీక్షము లేదు. కిరీకాటిలో కని కేడు.

ఎంబ్రు, తెలుపు, వచ్చు, అను మాత

విధముల గ్రంథమునకు గ్రంథమునకు

గ్రంథమునకు మున్ను. శ్రీ శ్రీ శ్రీ

వాగ్ధులకు కూడ ఇది కావ్యము.

(1251) దర్శి 1 కు 2-4-1

గంకర్వ శార్వసి, రాయవరంగ్రాహమరిజల్ల.

హైదరాబాద్ మోటీల్స్ { 126, నాగేశ్వరరావు

అవసరదేశీయ మహాసభ యవసరమా?

కాంగ్రెసులోని రెండుకక్షలవారికిని రాజీవేయటమే జేరేయవలసినదయ్యెను. అవసరమహాసభను కావించవలసిన పరిస్థితులు అందెవచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి. ఆంగ్లేయకేసీ మారు ను 8 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆమోదించినారు. కాని అవసర దేశీయమహాసభ ప్రజలకు సర్వవిధములను గట్టదాయక మగుట చే అట్టి సభ అవసరమా? అవసరమా? యన్నవిషయమై కొంత ఆలోచించవలసియున్నది.

గతసాలను చారిత్రావగాత్యము జరిగిన పిమ్మట దేశము లో విషమ పరిస్థితులు లేర్పడినవి. మహాత్మా దండెక ప్రావ్యము ప్రాచీన బాక్టీరీ సుతావ్రాత్రమునకు భంగము రాగా, దేశము తగిన స్థితిలో లేదని గుర్తించి, ప్రజల శక్తిసామర్థ్యముల పై పొందింపజేయుటకై నిర్మాణకార్యక్రమమును తపస్సాధనను నియమించి యుండెను. ఈమార్చి బాక్టీరీ తీర్మానములని ప్రఖ్యాతి వహించియున్నది అతిర్మానములు దేశములో నొక : ప్లంమును బ్రచేతబెట్టెనని ఎల్లరును గ్రహించుటకుండునది శ్రీఅరవిందయోగి 1907 సంవత్సరమునాటి కందేమతర స్యదేశి ఉద్యమమును విరమించుచు ఉపదేశించిన "స్వభర్య" ముత్రమునే మహాత్మా దును బాక్టీరీ తీర్మానములలో నుపదేశించుచు, అత్యుక్తి విప్లవ భణింకను ఈశ్వరాజ్ఞ కా లేదని నూచించెను. ప్రజాశక్తి చాలదు కావున దేశ మింకను తపస్సులో మునుగవలెను. ఇదియే గతసాల బాక్టీరీ తీర్మానముల మాహాత్మ్యము. ఇదియే వాటి యర్థము. మహాత్మాని సందేశమును గాని అట్టి కవిత్వమును ముఖ్యమునగు మార్పులు గావించుటకు మహాత్మా జేమిశేసెనో మాడుదు. అవసరదేశీయ మహాసభనభ గావించెనా? అట్టహాసము, జేసెనా? ప్రజలకలమును, భవమును, సాధనసామగ్రిని ఆవగ్రహముగా నిర్ణయపరచెనా? చేసినది బహుమాత్మ్యుక్తికా, యద్ధ భూమినుండి వెనుకకు మరలుదని ఈశ్వరును ప్రార్థించి, విడతు బాపి, కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమును సమావేశపరచి, దేశమును రక్షించెను.

దీనిబట్టి ప్రస్తుతకర్తవ్య మెట్లుండునో మననానునలు గ్రహించవలయును. అవసరమహాసభయను శున్న ప్రజాముల నట్టివెట్టి, దేశభక్తికుల గమనించి, యాశ్వర్యసంకల్ప మెరిగి తమలో తమకుద్దనించిన పాగ్యాదముల సంకలింపజేసికొని, ఉచితమార్గముల ప్రజలకు సేయింపగలరు నాయుపధర్మము. ఇది వరకే కాలయాచన జరిగెను. కొంతకాలము కొందరు కాసంసభా ప్రచేతము, కాంగ్రెసు విచారణసంఘ మనియు, ఈ తర్వాత మరికొందరు కాసంతిస్సార్థక, అవసరదేశీయమహాసభ యని యు, నాయకులు కాలము గడపుచున్నారు. ఇంకను రెండు మూడుమాసములు అవసరమహాసభకొలుకు గడపుట యెంతమాత్రమును భావ్యముకాదు. ఎట్లు నాయకులు తమలోదాము పోరాడుచుండుట ప్రజలకు మోసపుచ్చుటయగును. స్వల్పవిషయములలో భిన్నాభిప్రాయాలై యుట్టికిరి ఈ వాగ్యాదము నంత మొందింపకుండుచో, నాయకులు కాంగ్రెసు ప్రఖ్యాతిని రూపుమాపి, ఉద్యమమును నీటగల్గిన వారగుదురు. ఈవిషయము చాల ముఖ్యమగుటచే తీవ్రముగా ప్రావీణ్యము నాయకులు నన్ను మన్నింతురగాక!

పోనీ, అవసరమహాసభ జరిగనియెడల ప్రస్తుత పరిస్థితుల చక్క బెట్టుటకవకాశము లేదందురా? అవ. రమహాసభ చేయ బోవు మహాత్మాగార్య మెట్టి దైనను ఆహాని చేరుటకు అభిల భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకుగూడ సంపూర్ణాధికారము కలదని కాంగ్రెసుచట్టము నిరూపించుచున్నది. అందలి 21 నూత మున నిట్లున్నది. "విసంకల్పమున కాసంకల్పము కాంగ్రెస్ సభవారు నియమించు కార్యక్రమమును సాగించుటకును, కాంగ్రెస్ వారు నిర్ణయింపజేయు, ఆ సంకల్పములలో క్రొత్త బయలు జేయ సమస్యలను పరిష్కార మొనర్చుటకు కాంగ్రెస్ తోపుక ఆత్ ఇండియా కాంగ్రెస్ కమిటీవారికి అధికారము గలదు." కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యకక్షయొకటి బయలుజేరుటయు గయా కాంగ్రెసు సామ్యమై నైపుల తీర్మానము విధిమగుటయు పం జాబు ఉత్తర హిందూస్థానములలోని ప్రజల అంగీకరణములు ఈ ప్రస్తుత విషయస్థితి యని అన్నియు దేశములో నీసాలన నుద్భవించిన మాత్రన సమస్యలే. వీటిని తగిరితని పరిష్కరించుటకు అభిలభారతస్థాయిసంఘమునకు సంపూర్ణాధికారము గలదు. చివరకు దానుసార్పీవారి నూచనల ప్రార్థిగ నంగీకరించుటకు గూడ అభిలభారత స్థాయిసంఘమునకు అధికారముండగా అవ సరమహాసభయని నాయకులు మాదాపడి చేయట యెందుకు?

నాయకులకు తమ జ్ఞానమును వైశ్యమును ఈశ్వరుడు ప్రసాదించుగాక! వారువారి ధర్మమును గుర్తెలుపదురు గాక. ఆమలాపురము, గుమ్మడిదల వెంటకునుబ్బరావు,

మాంసాహారము నిషిద్ధము.

జంతువులలో మాంసభక్షకములు, కాకభక్షకములు, తృణ భక్షకములు, ఫలభక్షకములు, సర్వభక్షకములు, నని యైదుకిర గతులు గలవు. అందు గురుపాతు, సింహము, పులి, తోడేలు, పిల్లి, మొదలగునవి మాంసభక్షకములు. ఏనుగు, మేక, గొట్టె మున్నగునవి కాకభక్షకములు. గట్టెలు, గొట్టె మొదలగునవి తృణభక్షకములు. (కాకభక్షకమును తృణభక్షకమును కూడ చేయు జంతువులన్నియు కాకభక్షకము అనియే పిలుచుదును.) కొత్తి, కొండముచ్చు, గోరెల్లా, జొరంగొటాంగో, చింపంజీ, మ నువ్వుడు ఫలభక్షక జంతువులు. పంది, ఎలుక, ఎలుగుంటి ము న్నగునవి సర్వభక్షకములు. గౌరవాధిక్యముగల ఫలభక్షకజంతు వులతోక జేంది మనువ్వుడు నీచాతనిచమకు సర్వభక్షకజం తువులకంటె అధమాధమసితికి దీగియున్నాడు. జంతువులన్నియు తమకు స్వాభావికమైన నిద్రాహారమును సేవించుచుగాని మను వ్వుడు స్వాభావికమున, ఆస్వాభావికమున, నిద్రమును, నిద్ర మునగనినాహారముల నన్నిటిని భుజించును. కావుననే మనువ్య సహవాసములేని జంతువులలో లేనేలేని రోగములు, దుర్బలము లు, నేరములు మనువ్యసంఘముక ప్రబలి భాధించుచున్నవి. మ నువ్వులు తమ స్వేచ్ఛాచారమునకు తగినఫలము ననుభవించుచు నే యున్నారు. మాంసభక్షకజంతువులు క్రొత్తయొకటియు తృణ, కాక, ఫలభక్షకజంతువులు సాధుస్వభావము కలదియు నైయున్నవి. మనువ్వులకుసంయితము మాంసభక్షకములన క్రొ త్తయు గంభవించును. మాంసాహారమువలన మనకు కామక్రోధా ది మనోరోగ మో, కీళ్లనొప్పులు తును మొదలగు దైహికరోగ మో తిష్ఠక వచ్చితిరును. మరియు హింసచేయుటవలన పాపపు మూట మోతులకలవచ్చును. జంతువులను చంపినచోకాని మాంసా హారము లభింపదు. చచ్చినజంతువుయొక్క క్షతమౌనము రెట్టి మాత్తులను జూచునో కారితాస్త్రముల కయకయోగా? జంతు వులదేహములలో ననేకకల్మషము లుండును. ఆకల్మషములతో చేరియుండు మాంసమున "ఉరిసు" అనబడు విషము వుట్టును. ఆఉరిసు కలమాంసము విషతుల్యమే. జంతు ఫలమాంసమునందు తిర్ధరసములు లేనందున నది తినునారి కత్తి రోగమును కలిగిం చుచు మరియు మాంసములో కరికుద్ధుగుచుండును లేదు. కాన చెడుచమురు కీళ్లలో చేరి నొప్పులను వుట్టించును. మాంసభక్షకులకు దేహబలము క్రమము తీగించును ఆయువుతీగించును. అధిక ముగ మాంసము తినువాడు దీర్ఘ కాలము జీవించును. వైకీళ్లు ముగ కన్పించినను లోపలబలము గాని నడుచుటకు నలుల చేయు టకు త్రాణగాని వారికుండెను. కావునమాంసాహారమును ఆహా మేక, గొట్టె మొదలగు జంతువుల దేహములను, చేపలనుగ్రుడ్ల ను, ఎరును తినుగూడదు. మరియు ఆన, ఇంకును మొదలగువాటి తో పోషించిన మసాలాలు వేసి, ఊరవేసిన, కాకలు, ఉప్పు, నూనెలు లిపిన, పులిసిన పదార్థములన్నియు మాంసాహారమున తెనే నిషిద్ధములు. దైహికమాంసకరోగములను కలిగించునవి యునై యున్నవి. సత్యాన్వేషణబుద్ధితో పరిశీలించినవారి కీస త్యము మన వైద్యకాస్త్రములయందాన, చరిత్రధర్మములయందు ను విస్తృతముగ చూట్టును. కాకాహారమువలన నాయురారో గ్యులనిత్యములు వచ్చియై నీవిము రమ్యమై సౌఖ్యము కరత లామలకమగును. ఫలభక్షకమునకు కాకభక్షకమునకు చాల సంబంధ మున్నది. కావున నెల్లరును మాంసాహారమును గర్హించి హిందూదేశీయులందరు కాకభక్షకులేనను కీర్తిని గడించుట గాక. ఉద్రేకరములగు సంపారములను గర్హించి కాకభక్షకులనివారందరు ఫలభక్షకమునకుతగినంత యనికామితురగాక. ఇర్లందు ఉత్తరస్కాట్లాండు దేశీయులు మాంసాహారమును గర్హించి, కాక భక్షకముచేసి, కాకభక్షకములకుల బుద్ధిబల మెక్కువగునని తె ల్పియున్నారు. ఇప్పుడు ఇంగ్లాండు, అమెరికా, జర్మనీ మొదలగు విదేశములయందుకూడ మాంసాహారము నిషిద్ధ గని వారింను వాడెను కాకభక్షకమును. అలంబించువారును, ఉన్న మొదలగు నస్వాభావికపదార్థములను విసర్జించి సాత్వికమైన చప్పడి వం టకమును సేవించువారును, ఉపవాసచికిత్సయు, చచ్చిటిన్నాన ము లాచరించువారును వందలకొలదిని కలకు మాంసాహారము ముఖ్యాహారముగ గల శీతలదేశవాసులే. మాంసభక్షకము మానివేయుచుండగా, మత్తుసత్తువులను విసర్జించుచుండగా, మన దేశీయుల కది యొకవైపుసాధ్యమగుపనికాదు. అయినను మనవారిపురు మరింత చెడిపోవుచున్నారు. బాలెంతలకు బ్రాందియు, కొన్నిరోగములకు రోగిగ్రుడ్లుకు బ్రాహ్మణులకూడ జంతు గాంతులు లేకుండ వాడుచున్నారు. ఉప్పు, కారమునకు కొద వయేలేదు. వానాటి! నుద్రేకపదార్థసేవన మెక్కువై రకరక

ముల వంటకములు, నిలువసరకులు వైకదేశమున్నవి. చచ్చికు జలుబులు. మంచినీరు త్రాగుటయే మానివేసి సోడా, లెమ్మడు, కాఫీ, టీ త్రాగుచున్నారు. ఉపవాసముండుటయే జల్మనెదరు. రోగులకును, బాలెంతలకును, పక్షిబిడ్డలకును బలవంతముగ అన్న ము, కూరలు, నేయి అన్నియు పెట్టుచున్నారు. మనదేశము పవిత్రమైన ఋషి సాంప్రదాయము కలదియైనను మాంసభక్షక మున కీపు డీదేశము మితిమీరిపోయినది. వంగదేశము, ఉత్తర హిందూస్థానమున బ్రాహ్మణులకూడ చేపలు, మాంసము తినె దరు. దక్షిణహిందూస్థానమున అగ్రజాతివారిలో మాంసాహార స్థానమును, ఇతరసంపారపు దినుసులు, ఆన, కారము మున్నగు నవి అగ్రమించినవి. ఇక శూద్రులకుగూర్చి చెప్పవలయునా? వారిసంగతి నడుగనక్కఱలేదు. ఏదేశముకాని ఆరోగ్యసంతు లగు జనులవలననే మెంపొందగలరు. ఆరోగ్య మెప్పుడు మాహార సంస్కరణములవలననే లభించును. సాత్వికమైనట్టియు, స్వాభా వికమైనట్టియు, హిమితాహారమును సేవించుటయు, మాంసా హారమును, తత్తువులకు నుద్రేకపదార్థసేవనమును మానుటయే ఆహారసంస్కరణము. భావంతుఁ డిట్టి సాత్వికాహారమే భుజిం చునటు భారతీ కులనెల్ల పురికొల్పురగాక. (పక్కతి)

చెన్న పురి బజారుధరలు

మేనెల 15-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి	రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0	కజకు
బియ్యం బస్తాలు		మొదలు.	వరకు.
కుసుమ తెనాలిని ,, ప 45 గలవి	రు 11-0-0		12-0-0
నెల్లూరిని ,, డిటా	,, 14-8-0		15-8-0
డిల్లీని ,, డిటా	,, 14-0-0		16-8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,		8-8-0
సువ్వులు ,,	,, 22-0-0		24-0-0
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి 195 ర.	రు 10-8-0	రు 11-0-0	
నెనగలు ,, డిటా	,, 10-0-0		11-8-0
నెసలు ,, డిటా	,, 11-8-0		12-0-0
మినుములు ,, డిటా	,, 13-8-0		15-8-0
ఉలకలు ,, డిటా 164	,, 7-0-0		7-4-0
(3) నూనె వస్తువులు			
సువ్వులనూనె బా 1-కి	రు 145-0-0		150-0-0
నెయ్యి ను 1-కి	,, 14-0-0		22-0-0
కొండాపురం వేరునెనగపప్పు బా 1-కి	,, 60-0-0		62-0-0
యితర ప్రదేశము	,, 56-0-0		58-0-0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 145		మిషన్ నూనె 180
ఆయుదము నూనె బా 1-కి	రు 122-0-0		123-0-0
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపనుపు బా 1-కి	రు 166-0-0		170-0-0
కురపనుపు ,,	రు 125-0-0		130-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	రు 90-0-0		105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంతు మణుగు 1-కి	రు 40,		45
కాళహస్తి పాయకట్టు	,,		రు 60,65
తెల్లము బా 1-కి	రు 40-0-0		50-0-0
చింతపండు సాతడి బా 1-కి	రు 48-0-0		50-0-0
,, క్రొత్తది బా 1-కి	రు 35-0-0		42-0-0
(5) ఇనుము			
పట్టాలు రథం బా 1-కి	రు 37-0-0		38-0-0
చదరం ,,	,, 38-0-0		40-0-0
రవుండు ,,	,, 37-0-0		38-0-0
(6) లోహములు			
వెండి 100 తులంకు	రు 82-0-0		86-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24-8-0		25-8-0
నవరసు 1-కి	రు 15.13-9		
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 300-0-0		305-0-0
రాగి డిటా	రు 855-0-0		860-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు 54-0-0		65-0-0
(7) పంగులు అలిజరై ను			
అవు కృష్ణుడు 20 డిక్రీలు	రు 120-0-0		
తొట్టిక్రీష్ణుడు 20 డిక్రీలు			డిటా
సింహాయూర్ను 20 డిక్రీలు			డిటా
అవుకృష్ణుడు 16	రు 110-0-0		

ఆంధ్రపత్రిక

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

అలక్ మహాశయిని జీవితము సంపూర్ణ వన్యాసములు. (మా. సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ భాషా శాస్త్రము (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలముగ నున్న వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటి పాఠము డిటో	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోశ వ్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం - నాటకము 0 8 0 శారదాంబ - శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముని (నిఘంటువు జేబులో నియుంచునది)	...	1	4	0
సత్యవత్సవ్యాఖ్యానము - పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలి పోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడుడు. ఊడినచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే
కామినీయానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి కోగమున్నన, శిరో మాండ్యమున్నన, యిది దివ్యవధము. వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గరుకు గాని యుండదు. మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి శబ్దవలె నుండి మెరుగు చుండును.

ఈ రోజునకే దీనిని జరిపించి చూడుడు

వెంట్రుకలు యెట్లుబిడ్డలుగనో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనదిగా జేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి 2క రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లాను ఈ క్రింద లెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"టెటో దిల్ బహారు"ను వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్కృష్టమైన నుణ్ణముగలది.

1/4 బోన్స్ బుడ్డి 1-కి 4క రూ 2.0-0
1/2 బోన్స్ బుడ్డి 1-కి 4క రూ 0.12-0
1/4 బోన్స్ బుడ్డి 1-కి 4క రూ 0.8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు లమ్మవారందరికడనున్న, సరస అమ్మవారివద్దనుగ దా దొరుకును. లేకున్న,

పోలు యేజింట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ, 155 జమ్మామశీదు, బొంబాయి.

ఆంధ్రశ్రీభాష్యము

శ్రీ రామానుజలవారి బ్రహ్మసూత్ర భాష్యముకు సరియైన చక్కని తెనుగున

శాస్త్రరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతవా శస్త్రుతి శ్రీమాన్. కందాడై. శేషచార్యులవారిచే రచయింపబడినది. మొదటి వాల్యము (పథమాధ్యాయము) 8-0-0 రెండవ వాల్యము (ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థాధ్యాయములు).

తెనిగించిన పద్యము:- ప్రతి బ్రహ్మసూత్రమునకును శ్రీ రామానుజ భాష్యము సారము శ్రీపద్మాద్ధ తాత్పర్యము (తెనుగున) శ్రీభాష్యము. (ఇం - దుఇంకా సూత్రా సంశయ పూర్వము నీదాంతములు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగ జూపింపబడినవి.) అచ్చటచ్చట శ్రుతికాశిక యందలి విశేషములు నీయబడినవి. భూపూర్వము లభునిద్దాంత మహాపూర్వము మహాసిద్ధాంతముల యందలి వాద ప్రతివాదము లన్నియును చదువరులకు వేదాంత విచారమునం దభిగమించి గలుగఁజేయు రీతిని యుత్తర ప్రత్యుత్తర రూపము గనబడఁప బడినది.

శ్రీవాసమామలై జియ్యోర్ స్వామివారును మైసూరునం దుండు భరకాల మఠము జియ్యోర్ స్వామివారును, శ్రీరంగము శ్రీరంగ వారాణాశ్రమము జియ్యోరురు స్వామివారును ఈ గ్రంథమును భగవద్దామానుజ విరచిత శ్రీభాష్యమునకు సరియైనదియను, నుభోభంబునకు తెనుగును గాను తెలుపుచు నంగీకార పులికలను కృపచేసిరి

మానేజర్, వేదాంత ముద్రాక్షర శాల.

88 ఏనుకాపులపేటి, మద్రాస్

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి అన్నిథరలు మార్చబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ పర్వస్యాటికల్ వర్క్సు

ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు

(388) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ, పోస్ట్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.

మోహిని తైలము

5 కులములు గల సీసా 1-కి అణాలు 0.12-0 ముద్రా న.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.